1901

Mrazy.

Nový rok 1901 začal silnými mrazy, které neměly pamětníků. Nejsilnější mráz naměřen byl dne 6. ledna, kdy teploměr klesl na −25°C. Tyto silné mrazy trvaly pak ještě celý leden a většinu měsíce února.

Zemětřesení.

10. ledna asi o 3½ h. ráno bylo slyšeti dunění a hřmot, podobný rachotu těžkého nákladního auta a bylo pociťeno lehké zachvění země. Toto zemětřesení pociťeno bylo i v okolí a podle novinových zpráv šířilo se od západu k východu, od Liberce až po Náchod.

Slet všesokolský.

Všesokolského sletu, který se konal t. r. v Praze ve dnech 28., 29. a 30. června a 1. července, zúčastnili se ze Studence tito členové v krojích: Albrecht Jan, Hák Frant., Hák-kameník, učitel Jezdinský, Karel Jech, Bedřich Fišera, Kobrle Frant. a Václav č. 40, Fr. Tom, hostinský, Stejskal Frant., kovář, Josef Šorfa, Fr. Šorm, mlynář, Ulrych Jan, obuvník. Kromě těchto jelo na slet ještě několik členů v šatě občanském; cvičení se zúčastnilo 12 členů.

Svěcení soch.

15. srpna konalo se svěcení nové sochy P. Marie-pomocnice, pořízené nákladem Jos. Tomáše, rolníka.

25. srpna byl svěcen nový kamenný kříž na místě bývalého dřevěného kříže na rozhraní obce Studence a Martinic při státní silnici. Tento kříž dal postaviti Frant. Hamáček z Rovnáčova a posvětil jej vikář, místní farář Jan Kuhn.

28. září svěcena byla opět socha, a sice svatá Trojice u skalky. Podnět k zřízení této sochy dal r. 1900 zesnulý Josef Hunčík ze Studence, odpo-

ručiv k tomu účelu 400 K. Provedení jeho úmyslu ujal se starosta obce Karel Pauchman, který řídil i celou slavnost svěcení. Sochu světil farář Jan Kuhn. Slavnosti zúčastnil se místní Sbor dobrovolných hasičů, spolek vojenských vyslouzilců a Svatojosefská jednota s prapory a hudbou.

Všecky letos zhotovené a výše jmenované sochy zhotovil Ignác Pomáš, sochař v Hostiném.

Volební schůze. 5. října - před zemskými volbami do sněmu - konána schůze, na které mluvil radikální pokrokář Dr Ant. Hajn. Po jeho řeči ujal se slova protikandidát křesťan. sociál. J. Filler, kaplan ze Smil a jal se vyvraceti vývody řečníka prvého. Z toho vznikla ovšem prudká a dlouhá debata.

Volby. 8. října konaly se volby poslance do zemského sněmu, k nimž dostavilo se 76 voličů. Radikální poslanec Hajn obdržel 61 hlasů, křesť. soc. Filler 14 hlasů. Poněvadž proti volbě podán rekurs, volilo se dne 13. října znovu. V této volbě obdržel Hajn 42 hlasy a mladočech Barták 27 hlasů, Filler se volby vzdal.

16. října konány ještě užší volby mezi Bartákem a kandidátem německým, kdež obdržel Barták 85 hlasů.

Kampelička. 4. prosince byla pořádána v hostinci p. Sorfy, č. p. 6, poradní schůze, na níž jednáno o založení Kampelíčky ve Studenci. O zřízení tohoto peněžního ústavu zasazoval se nejvíce učitel Jezdinský a farář Kuhn.

Petice. 11. prosince předkládal Karel Karásek po stavením k podpisu petici, žádající starobní,

invalidní, vdovské a sirotčí pojištění, která zaslána byla vídeňské vládě.

Kampelička.

15. prosince usneseno na veřejné schůzi zříditi ve Studenci spořitelní a záložní spolek dle soustavy Reiffeisenovy. Na národohospodářské poměry všech odvětví poukázal v přednášce místní učitel Josef Jezdinský. Vyložil též stanovy Reiffeisenových záložen, mluvil o jejich účelu, vnitřním zařízení a správě, dále o úvěrech a právech, jež jsou těmto záložnám zákonem zaručena. Řeč učitele Jezdinského doplněna byla prostovem místního faráře Kukna, jenž jako zakladatel záložny v Dolní Kalné již po 7 let tento ústav po stránce právnické a hospodářské – jako kontrolor – řídil a k rozkvětu přivedl. Obě tyto důsledně se doplňující řeči měly za následek, že bez otálení přikročeno k zápisu členů a závodních podílů; přihlásilo se 42 členů, kteří upsali 83 podíly. Ustavující valnou hromadu usneseno svolati na den 1. ledna 1902.

OBECNÝ ÚŘAD ... TLEMNICKY

1902

Kampelička.

1. ledna ve 2 hod. odpoledne konala se v hostinci u Višňáků ustavující valná hromada Spořitelního a záloženského spolku pro Studenec a okolí. Přítomno bylo 30 členů a zvoleni následující funkcionáři:

starostou Josef Albrecht, správce velkostatku,
pokladníkem Josef Jezdinský, učitel;
představenstvo: Jos. Exner, č. 310, Frant. Stejskal,

kovář, Frant. Kobr, rolník, Jos. Jech, rolník Karel Pauchman, bývalý starosta, Jos. Bouřka z Rovnáčova, č. 3.

Dozorčí rada: Josef Karásek, domkář, Bedřich Pauchman, obchodník, Jan Sofa, obchodník, Fr. Hylmar, učitel, Josef Boukal, pekař, Josef Višňák, hostinský; předsedou dozorčí rady zvolen Jan Kuhn, farář.

V prvém roce trvání spolku stoupl počet členů na 80 se 132 podíly. Vkladů v tomto roce bylo 22.393·39 K, výpůjček 20.705 K.

Narozeniny.

20. dubna slavil místní farář a vikář Kuhn svoje 60 narozeniny.

Zatmění měsíce.

22. dubna bylo úplné zatmění měsíce, které bylo i ve Studenci velmi pěkně viditelné.

Pohřeb.

21. června měla pohřeb Anežka Kuhnová, matka místního faráře. Zemřela v Nedaříži a převezena byla na hřbitov ve Studenci. Pohřbu se zúčastnili všichni okolní kněží, hasiči z Nedaříže i ze Studence, zdejší spolek vojenských vysloužilců, katolická jednota, obecní zastupitelstvo, učitelstvo a školní dítky a mnoho občanstva místního i z okolí.

Žně.

22. srpna započaly teprve tohoto roku žně. Tak opožděný počátek žní nikdo nepamatoval. Příčinou toho byly neustálé deště, které způsobily, že obilí na mnoha místech rostlo „na stojato." Tímto dnem však nastalo na delší čas velmi pěkné počasí, takže úroda byla s polí šťastně svezena.

Odchod kaplana.

4. září odešel ze Studence kaplan Jan Smika, byv přeložen do Smidar. Ve zdejší obci byl 5 let.

Nový kaplan.

13. září ustanoven do Studence nový kaplan Josef Šalša, rodák z Moravy. Byl to již čtvrtý kaplan na zdejší faře. Prvým byl Ant. Žikeš, od 1. října 1894 do 4. září 1895; druhým Josef Pajovský od 23. listopadu 1895 do 22. ledna 1896; třetím zmíněný již Jan Šmika od 30. září 1897 – 4. září 1902.

Nový učitel.

16. září – na počátku nového školního roku – odešel ze Studence učitel Robert Čikák, byv ustanoven správcem školy v Horní Dušnici. Na jeho místo ve Studenci ustanoven poduč. Antonín Mikáska, který toho roku maturoval na učit. ústavě v Jičíně. Vyučovali tedy poč. šk. roku 1902/3 na zdejší škole: Holubec, Hylmar, Jezdinský, Mikáska Řehoř a Konůpek. Na škole bylo zapsáno 419 žáků.

Úmrtí.

31. října měl pohřeb Josef Karásek, soukromník. Zesnulý byl po 14 let obecním starostou. Za něho zbudován byl nový kostel, o nějž se zesnulý velmi zasloužil.

Obecní pastviny.

Tohoto roku na podzim došlo ke sporu o obecní pastviny za vsí u Martinic. Starosta Jos. Exner navrhl, aby se tato půda lépe zužitkovala. Celá plocha, o kterou se jednalo, čítala 12 jiter a byla do této doby pronajímána jako pastvina za 164 K ročně. Starosta obce navrhl, aby se tato půda změnila v louku a pak pronajala, nebo aby byla rozprodána do soukromého užívání. Svým návrhem narazil však na prudký odpor některých občanů. Avšak na základě výnosu zemského výboru, kterým se obce vyzývaly, aby pozemky neplodné byly co nejlépe zužitkovány, svůj návrh starosta prosadil. V dražbě, ku které pak došlo a která byla velmi bouřlivá, koupil

sám starosta Exner 3 korce půdy; zbývající byla pronajata jako louka.

Přednáška.

2. listopadu konala Jednota křesť. socialistů přednášku redaktora Václava Myslivce o účelu katolických spolků. Schůze tato byla dosti četně navštívená, ale neobešla se bez rušné debaty.

1903

Vánice.

Rok 1903 ohlásil se silnými mrazy a spoustou sněhu, který byl pak příčinou toho, že jarní měsíce byly ještě studené. Na svazích od slunce odvrácených ležel dlouho sníh, takže pole i louky byly dlouho vlhké, což velmi zdržovalo jarní práce na poli. 19. dubna, týden po svátcích velikonočních, nastala opět velká zima a spadlo mnoho sněhu. Sněhové návěje byly někde vyšší než 4 m. U čp. 44 byl na silnici závějí prokázen tunel, kterým se pak po několik dní projíždělo i s povozy. V jiných místech tvořily návěje kolem stavení tak mohutné hradby, že bylo velmi obtížné dostati se z takového domku ven. Každou skulinou nahrnulo se do stavení tolik sněhu, že bylo třeba mnoho práce k jeho odstranění. Ve vinopalně, kde byla toho času střecha ve velmi dobrém stavu, vynesli s půdy 45 trávních košů sněhu.

Sokol. cvičení.

12. července uspořádáno bylo ve Studenci druhé okrskové cvičení sokolské. Cvičení konalo se u lesa na Janouškově louce a bylo velmi četně navštíveno občanstvem místním i z okolí.

Úmrtí.

15. prosince měl pohřeb Frant. Kobr, majitel největšího statku v obci, čp. 16, obchodník, mnoholetý předseda divadelního spolku Lidumil, člen Sokola, zakládající člen Sboru dobrovolných hasičů a člen obecního zastupitelstva. Pohřbu, který byl velmi slavný, zúčastnily se všecky místní spolky, kromě vojenských vyloužilců, a mnoho občanstva. Na rakev zemřelého, který byl tchánem učitele Jezdinského, položeny byly četné krásné věnce a kytice.

Football.

V tomto roce začala se ve Studenci hráti „kopaná". Hrálo se velmi často, a to na louce Janouškově u Čuného háje. Propagátorem této hry byl Emil Flégl.

1904

Jubileum.

Dne 1. ledna oslaveno bylo Svatojosefskou jednotou 25. výročí působení místního vikáře Jana Kuhna ve Studenci. Mimo slavnostní ranní bohoslužby uspořádán byl pěkný večírek v hostinci u Johnu.

Sokol. večírek.

5. června zavítala do zdejší vsi tělocvičná jednota Sokol ze Dvora Králové v počtu 22 členů a hudební kvarteto. Odpoledne toho dne uspořádán byl s nimi výlet na Strážník a večer konal se večírek s přednáškou, pěveckým, hudebním a recitačním programem. Takovýchto návštěv a vzdělávacích večírků vykonal Sokol královédvorský ve Studenci několik. Tato Jednota byla po mnoho let mateřskou Jednotou místního Soko-

la a zásobovala zdejší sokolskou knihovnu, která byla hojně čtena, knihami.

Požár. 21. června vypukl pozdě v noci požár u Josefa Háka č. 166, kde shořelo mnoho záclon, které se tu vyráběly. Místní hasičský sbor i sbor bukovinský dostavily se brzy k ohni, takže oheň byl brzy lokalisován a spodní část domu zachráněna.

Požár. 31. října před 5. hodinou ráno vypukl oheň u Bedřicha Pauchmana, zvaného „Plydrycha", č. 57. Požár byl brzy ukašen, takže shořela jen střecha. Při vyšetřování příčin tohoto ohně přišlo se na mnohé, což usvědčovalo majitele domu ze žhářství. Byl proto zatčen a soudem potrestán. Poněvadž ani pojistka nebyla mu vyplacena, upadl do ještě větší bídy, než ze které chtěl si ohněm pomoci.

Hotel. V tomto roce postaveno bylo čp. 279, t.z. hotel. Postaven byl starostou Exnerem a tak obnoven tu zase hostinec, který zde před lety býval. V nedaleké skále - od hotelu směrem ke Strážníku, zřídil tentýž Exner parní tlukárnu na štěrk.

Počasí. Rok 1904 lze nazvati rokem suchým, neboť pršelo jen velmi zřídka, a to nejen ve zdejším kraji, ale po celých Čechách. Jaro bylo krásné a léto parné. Obloha stále jasná, nikde ani mráčku, potoky však bez vody a v mnohých místech i studny prázdné, takže nastala velká nouze o vodu. V době od 15. května do 3. července pršelo jen jednou. Další

a to jen nepatrné deště, byly ve dnech 3., 4. července a 6. října. Následkem toho narostlo velmi málo píce, otavy téměř všude žádné, brambor se urodilo sotva tolik, kolik jich bylo nasázeno, obilí bylo krátké, někde vyhynulo úplně, takže žně byly toho roku velmi chudičké. Trochu vydatnější deště dostavily se až v polovině podzimu, takže přece ještě vzrostlo obilí, do vyschlé země zasetí.

1905

Ples. 5. února konal se hasičský ples, který byl neobvykle četně navštíven. Na vstupném bylo vybráno 174 K; po zaplacení výloh zbylo pro spolkovou pokladnu 101 K.

Zábava. 19. března pořádána Svatojosefskou jednotou zábava - jako každého roku od založení tohoto spolku - se vzdělávací přednáškou. Mimo tuto zábavu pořádal tento spolek podobné večírky každou první neděli v měsíci po celý rok.

Přednáška. 25. března uspořádala tělocvičná jednota Sokol besídku, na které přednášel MUDr. Pohrman z Dolní Kalné o důležitosti tělocviku pro tělo lidské. Při této besídce účinkoval místní pěvecký kroužek, založený a řízený učitelem Rudolfem Mejsnarem.

Nový učitel. Tento učitel přišel do Studence 1. května 1903 z Mikulova, byv sem ustanoven zemskou šk. radou, jako definitivní učitel. Na jeho místo

do Meklova přeložen ze Studence učitel Mikáska. Při této, 23. 4. konané besídce, vybrán byl dosti slušný peníz a zaslán Komenského škole ve Vídni.
Uvedený pěvecký kroužek brzy však zanikl pro nedbalou účast členů.

Sokol. Na jaře letošního roku zřízen byl při tělocvičné jednotě Sokol ve Studenci ženský odbor a bylo ihned započato s jeho pravidelným cvičením.

Úmrtí. 28. března měl pohřeb Josef Jech, rolník z čp. 7, obecní radní, místní školdozorce, čestný člen sboru dobrovolných hasičů a bývalý jeho velitel, člen místního záloženského spolku. O obec se tento zemřelý velice zasloužil. Zemřel 25. března ve stáří 50 let na tuberkulosu plic.

Odchod faráře. 4. června loučil se s občanstvem studeneckým farář a vikář Jan Kuhn, po 26 letém a 5 měsíčném působení v obci. Byl na vlastní žádost přeložen do Opatovic n. Labem. O 7½ h. ranní měl odcházející farář poslední mši svatou ve zdejším kostele a po ní kázání, ve kterém se slzami v očích loučil se se svými osadníky.
Po bohoslužbách rozloučilo se s farářem obecní zastupitelstvo a výbor záloženského spolku, jehož byl odcházející předsedou. Sešli se i členové ostatních spolků a ostatní občané, aby vyprovodili svého faráře na nádraží do Horek. Průvod, který vyšel od farní budovy, sestával ze školních dětí, Svatojosefské jednoty, sboru dobrovolných hasičů ze Stu-

dence a z Bukoviny, spolek vojenských vysloužilců, obecné zastupitelstvo s odcházejícím farářem a ostatní občané. Za zvuků zvonů a hudby odešel tento průvod do Horek na nádraží, kde setrvali všichni až do odjezdu vlaku.

Zároveň s farářem odešel i místní kaplan Šalša, který působil ve Studenci 3 roky; odcházel rovněž do Opatovic.

Nový administrátor. Duchovní správu vedl zde pak nový administrátor František Říb z Opatovic, který se hned po farářově odjezdu odpoledne o požehnání lidu představil. Po požehnání byl občanstvem slavnostně uvítán.

Počasí. 15. října t. r. nastala již zima, mrazy a chumelenice jako o vánocích, kterážto změna počasí byla po krásném létě velice nepříjemná.

Úmrtí. 15. října, za velké chumelenice, konal se pohřeb Roberta Číháka, býv. učitele ve Studenci, řídícího učitele v Horní Dušnici. Zemřel ve stáří 43 let a na přání jeho manželky převezen byl na hřbitov do Studence. Jeho pohřbu zúčastnil se okresní školní inspektor, učitelská jednota Budeč z Jilemnice, obecní zastupitelstvo studenecké, školní dítky, místní sbor dobrovolných hasičů, Svatojosefská jednota, spolek vojenských vysloužilců - zemřelý býval jeho jednatelem - a mnoho obecenstva.

Nový farář. 19. listopadu byl slavnostně uveden v úřad nového faráře ve zdejší obci dosavadní zdejší administrátor Frant. Říb. Toho dne ve 2 h. odpo-

ledne vyšel z fary průvod do kostela. Průvod ten sestával z okresního hejtmana Píschera, patrona kostela a majitele velkostatku Y. Hakla, zástupce duchovenstva, obecního zastupitelstva Studence a příbuzných nového faráře. V kostele shromáždilo se zatím velké množství občanstva. Dekret konsistoře, jímž jmenován byl Frant. Říb místním farářem, přečetl tu jilemnický děkan Bellach, potvrzovací listinu místního patrona přečetl správce velkostatku Josef Albrecht, načež bývalý zdejší farář, předchůdce tohoto, Jan Kuhn, děkan v Opatovicích, uvedl nového faráře v úřad a odevzdal mu klíče od fary. Pak ujal se slova nově ustanovený farář Fr. Říb. Poděkoval všem přítomným hodnostářům a pak promluvil k shromážděnému občanstvu. Slavným požehnáním byla pak tato slavnost ukončena.

1906

Odchod poštmistra. 23. února odešel ze Studence poštmistr Ferdinand Škoda, byv na základě své žádosti přeložen do Vodolky u Prahy. Ve Studenci působil od 1. září 1903. Byl to úředník velmi přívětivý a společenský, proto se těšil velké oblibě u místního obyvatelstva. Byl členem ochotnického spolku „Lidumil" a velmi rád hrál divadlo.

Úmrtí. 18. května měl pohřeb Jan Kudr. Byl po dlouhou dobu horlivým kostelním zpěvákem a vůdcem poutníků na sv. poutě. Zvláště rád vodil občany do Vambeřic, kde byl celkem 49 krát, pak

na Tábor, do Bozkova a p. jmenovaný zemřel ve stáří 68 let.
Takovýchto vůdců na sv. pouti bylo ve Studenci toho času ještě 5, a sice: Kudr z č. 4, Martinec č. 151, Povr, zvaný Blahůnek, starosta Exner a Engl. Karásek.

Sjezd katolíků. 8. července konal se prvně ve Studenci sjezd katolíků podkrkonošských, pořadím V. Již 3 dny před sjezdem pilně bylo upravováno místo sjezdu – zahrada u Johnova hostince (č. 176), kde byly vztyčeny prapory a pro vzácné hosty postavena vkusná tribuna. V den sjezdu dopoledne vítány byly jednoty, které se na sjezd dostavily (Jilemnice, Rozloky, Úpice, Hradec Kr., Lomnice n. P., Libštát, Nová Paka, Semily, Křižlice, Branná a Mříčná). Dopoledního průvodu ~~kterého~~ se zúčastnila kromě vyjmenovaných již jednot i místní jednota, dále místní sbor dobrovolných hasičů a veteráni vystoužilci. V tomto průvodu šlo asi 370 lidí a vyšel od Johnova hostince do místního kostela, kde byly konány služby boží. Pak konala se na zahradě u Johnů (odpoledne) schůze zástupců katol. spolků a vlastní schůze sjezdová, na které promluvilo několik řečníků, kteří vesměs mluvili proti pokrokovému hnutí, proti volné škole a rozluce manželství.
Po ukončení schůze hrála hudba p. E. Plégla až do pozdních hodin večerních.

OBECNÝ ÚŘAD VE STUDENCI OKRES JILEMNICE

Sokol. cvičení. 12. srpna konala místní tělt. jednota „Sokol"

veřejné cvičení na Janouškově louce u Černého lesa. Průvodu, který cvičení předcházel, zúčastnila se též tělo. jednota Sokol z Bílé Třemešné, místní sbor dobrovolných hasičů a mnoho děvčat v národních krojích. Za vedení náčelníka Fr. Šorma, cvičilo 22 mužů prostná, skupiny a nářadí. Účast občanstva na tomto cvičení byla značná.

Hasič. slavnost. 26. srpna oslavil sbor dobrovolných hasičů ve Studenci své dvacetileté trvání. Špatné počasí pokazilo však připravovanou slavnost, takže konána byla jen o 1½ h. odpoledne slavnostní valná hromada v hostinci u Víšňáků, po které následoval tanec.

Noví učitelé. 31. srpna odešel ze Studence učitel Rud. Mejnar, byv ustanoven def. uč. v Dolních Štěpanicích a uč. Bohuslav Konůpek, který ustanoven def. uč. v Proseči na turnovsku. Jejich nástupci ve Studenci stali se učitelé Štěpán Hakl z Kundratic a Otakar Horáček z Jilemnice. Učili tedy na poč. šk. roku 1906/7 ve Studenci: Holubec, Jezdinský, Horáček, Řehoř, Hakl a Hylmar. Na škole zapsáno bylo 435 dětí, z nichž 414 školu skutečně navštěvovalo.

Nová m. šk. rada. 9. října ustanovena nová místní školní rada, do níž zvoleni:

1. ze Studence:

Josef Víšňák, obchodník, č. 6,

Josef Tomáš, chalupník, č. 266,
Josef Erban, —"— , č. 60,
Josef Karásek, domkář, č. 224;
2. z Bukoviny:
Josef Kluz, rolník, č. 22, (starosta),
Frant. Kodym, chalupník;
3. z Rovnáčova:
Frant. Hašek, hostinský z Martinic.
Mimo uvedené stali se členy místní školní rady: Josef Exner, starosta co předseda, Frant. Říb, farář, Jan Holubec, říd. učitel, Josef Albrecht, správce velkostatku. Místním školdozorcem jmenován Josef Višňák.

Svatojos. jednota. 16. prosince na členské schůzi Svatojosefské jednoty mluvila Frant. Jakubcová, tov. dělnice z Tuhaně o ženské otázce, za účelem založení ženského odboru při Svatojosefské jednotě. Tento odbor, do kterého se přihlásilo 55 členek, byl ustaven; předsedkyní zvolena Pavlina Tauchmanová z č. 19, pokladnicí Anna Karásková, manželka pekaře a obchodníka.

Poměry v obci. Byly tohoto času ve Studenci dva směry. Jeden, vedený Sokolem, pokrokový a národně uvědomělý, druhý, vedený farářem Říbem, příliš na rakouské říši a panovnickém rodu lpící. Mezi těmito směry docházelo velmi často k neshodám a k slovným bojům, k bojům o Husa, Žižku, Komenského a Havlíčka. Boje ty odrážely se pak i do života soukromého a byly příčinou mnohých neshod a různic mezi sousedy.

Č.p. 60.
Majitel Josef Erban.
,, U Pepíka Antonova,,.Přestavěno r. 1932.

Č.p. 72.
Majitel Jan Jebavý.
Bývalý obecní dům.

Č.p. 253.
Majitel František Mečíř.

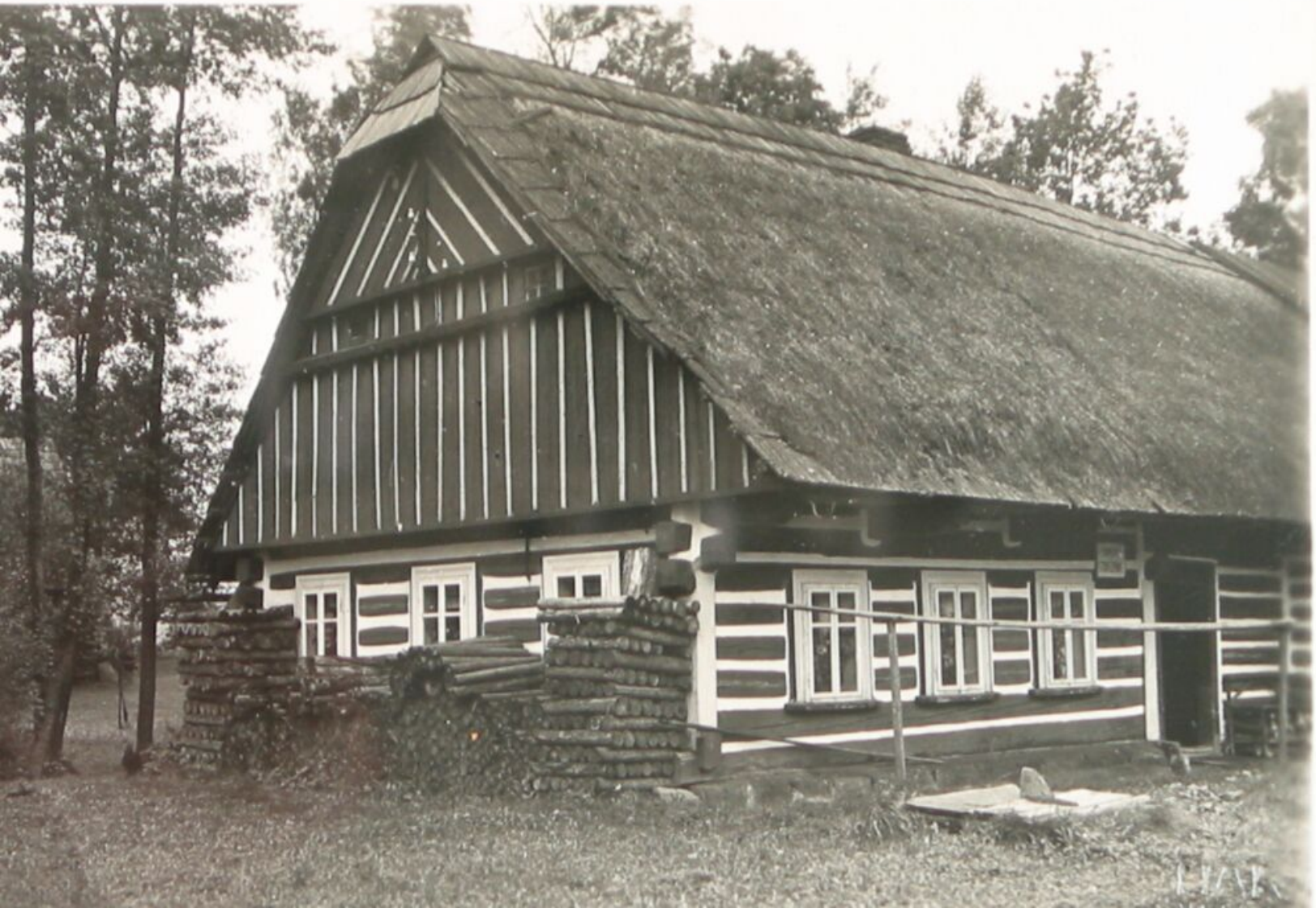

Č.p. 149
Majitel Josef Grosman.
Vyhořelo r.1934 a znovu vystavěno

Č.p. 83.
Majitel Karel Makovička.
Přestavěno r. 1936.

Č.p. 249.
Majitel Václav Čeřovský.
,,Na bahně .

1907

Úmrtí.

13. března byl pohřben František Šajer současně se svojí manželkou Marií, která zemřela 9. března a on 10. března. Pohřbu zúčastnilo se velmi mnoho lidí, neb takovýchto pohřbů jest velmi málo.

Nová fara.

9. dubna došlo konečně k bourání fary, aby na jejím místě postavena byla fara nová. O stavbu nové farní budovy jednalo se v obci již od jara roku 1903. Byly tu spory mezi obcí a majitelem velkostatku Janem Haklem. Dle názoru představenstva obce byl povinen majitel velkostatku přispěti na stavbu fary veškerým stavebním materiálem a obec že uhradí práci se stavbou spojenou a dovoz materiálu. Tomuto názoru bránil se majitel velkostatku a byl ochoten poskytnouti na stavbu nové fary toliko veškeré potřebné dříví. Věcí tou zabýval se konečně soud všech kategorií, u kterých se štěstí sporných stran střídalo, ale vídeňský správní soud postavil se na stanovisko obce, takže pro obec vyhrála. Započato ihned se stavbou kamenné, jednopatrové farní budovy, jejíž výstavba vyžádala si nákladu 17.520 K.

Volby.

14 května konány byly volby poslanců do říšské rady. Ze 437 voličů dostavilo se jich k volbám 385. Jednotliví kandidáti obdrželi následující počet hlasů: Jos. Filler, za stranu katolickou 263, Josef Lisý, národ. socialista 114, Karel Kramář, mladočech, 5, Karel Polák, agrárník, 2 a Jan Kulička, soc.

demokrat 1. V celém volebním okrese byl výsledek následující: Lisý 5926 hlasů, Filler 1762, Kulička 3510, Kramář 1250, Polák 536, Prade, němec. st. k., 142 hlasy.

23. května konány byly užší volby mezi Lisým a Kuličkou. K volbě dostavilo se jen 211 voličů, kteří volili vesměs Lisého; jeden vol. lístek byl prázdný. V celém volebním okrese byl výsledek tento: Lisý 8384 hlasy, Kulička 3009 hlasů. Oprávněných voličů 15.238, odevzdáno 11457 lístků, platných 11.393. Zvolen tedy poslancem Lisý.

Větrný mlýn.

V květnu započato bylo s bouráním větrného mlýna, který stál na konci zámeckého parku a byl majetkem Frant. Šorma, č. 181. Postaven byl roku 1831. Byl to mlýn jednoduchého složení, tak zv. „český klapák" a mohl mlíti pouze při větru. Celá budova musela se vždy proti větru natáčet, a sice lopatkami v tu stranu, odkud vítr vál. Otáčení mlýna dělo se zvláštním rumpálem, kterému se říkalo „vůz". Celková výška mlýna činila 15 m, šířka 6 m × 6 m, lopatky byly 18 m dlouhé. Uvnitř mlýna byla 2 patra. V přízemí bylo silné trámoví, které podpíralo hlavní sloup, na kterém se mlýn otáčel. V prvém patře byla moučnice, svělnička, řemenice a schody, vedoucí do druhého patra. Tam umístěn byl mlýnský kámen, hřídel vedoucí k lopatkám a na něm paličné kolo. Hřídel otáčena byla silou větru, který se do lopatek (křídel) opíral.

V. slet všesokol. Pátého sletu všesokolského, který se konal ve dnech 28., 29., 30. června a 1. července v Praze, zúčastnilo se ze zdejší těl. jednoty Sokol 22 mužů a 3 ženy, z nichž cvičilo 17 členů.

Večírek. 4. srpna pořádali místní studenti zábavný večírek, který se vydařil skvěle. Čistý výtěžek finanční rozdělen byl následovně: 10 K zasláno Ústřední matici školské, 10 K české škole Komenského ve Vídni a 9 K darováno chudé školní mládeži v obci.

Noví učitelé. 31. srpna odcházejí ze Studence učitelé St. Hakl a Ot. Horáček, oba do Ruprechtic. Dne následujícího nastupují na jejich místa učitelé Josef Metelka z Jilemnice a Emanuel Helinka z Jablonce n. Jiz. V novém šk. roce zapsáno bylo na škole 458 žáků, z nichž 441 školu skutečně navštěvovalo.

Sokol. cvičení. 1. září slavila místní tělocvičná jednota Sokol své desítiletí zdařilým veřejným cvičením u Čuného lesa. Jako hosté vystoupily na tomto cvičení jednoty z Nové Paky a Bílé Třemešné. Poněvadž i počasí podniku přálo, vydařila se slavnost znamenitě.

1908

Volby. 20. února konány byly volby do zemského sněmu, které byly mnohem klidnější než loňské volby do říšské rady. Na zdejším volebním okrese

bylo 6 kandidátů českých a 2 němečtí. Ze 104 voličů studeneckých dostavilo se jich k volbě 64 a hlasovali následovně: Václav Choc, nár. soc., obdržel 31 hlas, Josef Soukup, kaplan z Roztok, křesť. soc., 18 hlasů, Frant. Dorník, agrárník, 10 hlasů a Alois Hradecký, živnostník, 5 hlasů.
V celém volebním okrese byl výsledek následující: V. Choc 515 hlasů, Fr. Dorník 448 hlasů, Karel Pršek, samost. kandidát, 322 hlasy, J. Soukup 273 hlasy, Ant. Patka, soc. demokrat, 173 hlasy, Al. Hradecký 95 hlasů. Němečtí kandidáti obdrželi: Václav Erban 192 hlasy, Josef Goll 133 hlasy. Následkem této rozdrobenosti hlasů byla nutna druhá volba, která se konala 25. února.
Při této druhé volbě obdrželi na celém volebním okrese (v závorce ve Studenci) kandidáti následující počet hlasů: V. Choc 732 (45), F. Dorník 624 (20), K. Pršek 245, J. Soukup 183 (4). Ani tyto volby nepřinesly konečné rozhodnutí. Dne 2. března konány byly užší volby mezi Chocem a Dorníkem, při kterých obdržel Dorník 1246 (21) hlasů a Choc 841 (60) hlas. Z voleb tedy vyšel vítězně F. Dorník.

Oprava kostela. 24.–28. června byla zasazována ve zdejším kostele nová železná okna. Stará okna dřevěná byla již velmi sešlá. Nová okna mají barevná skla a zhotovil je Jiří Štěpán z Hostinného za 4000 K, které sehnány byly sbírkami.

Večírek. 3. května konala tělo. jednota Sokol „Čechův večer", na kterém o básníku Svatopluku

Čechovi přednášel prof. Dr. Radouš a J. Silvar přečetl ukázky tvorby Sv. Čecha. Přestávky vyplnila hudba Sokola královédvorského, kterážto jednota byla na večírku silně zastoupena a která přivezla pro knihovnu zdejšího Sokola darem všecky spisy Svat. Čecha.

Úmrtí.

26. července měl pohřeb Josef Karásek, člen obecního zastupitelstva, ve kterém zasedal plných 25 roků. Pohřbu zúčastnilo se celé obecní zastupitelstvo, Sbor dobrovolných hasičů, zemřelý byl od založení jeho členem a v poslední době místoveliteleem, dále Svatojosefská jednota, jejímž byl jednatelem a velmi mnoho občanstva.

Volby.

27.-29 července konány byly obecné volby. Dosavadní obecní zastupitelstvo, ve kterém zasedali J. Exner, J. Albrecht, Fr. Stejskal, Jan Hák, K. Pauchman, Jos. Tomáš č. 266, Jos. Kudr, Fr. Nosek, Jan Pauchman č. 210, Jos. Čech, Jos. Grosmann, Jos. Karásek, Jos. Tomáš č. 13, Ant. Kudr, Karel Jech, Jan Klázar, Jos. Štefan, Jos. Višňák, Josef Erban, nahrazeno těmito členy obec. zastupitelstva: starosta: Exner Jos.; další členové: Jos. Albrecht, virilista za velkostatek, Jos. Višňák, Fr. Nosek, Jos. Kudr, Jos. Jezdinský, Jan Sorfa, Jos. Sedláček, Jan Hák, Jos. Hák, Jos. Štefan, Frant. Vitvar, Rud. Ulvr, Jos. Vizner, Jos. Tomáš, Ant. Kudr, Jos. Erban, Jos. Tomáš č. 13, Jos. Čech.

Při obecních volbách v r. 1900 – na příslušném místě v této knize uvedeno jen jméno nově zvoleného starosty – zvoleno následující obecní zastupitelstvo:

starosta Jos. Exner č. 148,
I. radní Frant. Stejskal č. 281,
II. radní Josef Jech č. 7,
III. radní Josef Tomáš č. 13.

Členové: Frant. Kobr, č. 16, Jos. Višňák č. 6, Frant. Štefan č. 70, Frant. Exner č. 249, Frant. Erban č. 26, Jan Hák č. 39, Jos. Tomáš č. 266, Josef Štefan č. 138, Jan Tauchman č. 210, Josef Erban č. 21, Karel Tauchman č. 265, Josef Karásek č. 224, Frant. Jeník č. 76 a Karel Martinec č. 164.

Virilistou za velkostatek byl správce velkostatku Josef Albrecht. Zapsáno dodatečně.

Nový řid. učitel. 1. září odchází do výslužby řád. uč. Jan Holubec. Učil celkem 40 let a 10 měsíců, ve Studenci 10 let a 2 měsíce. Odstěhoval se k synovi do Mnichova Hradiště.

Jeho nástupcem stal se Frant. Marek, řád. uč. z Černné. Byl však do 31. října nemocen; správu školy vedl zaň uč. J. Jezdinský a po dobu nemoci řád. učitele vyučoval na škole Josef Tomíček, který letošního roku maturoval na učit. ústavě v Kroměříži.

Ve škole zapsáno bylo tohoto roku – počátkem šk. roku 1908/9 – 425 dětí.

Lyžařství. Tohoto roku začíná se ve zdejší obci šířit

lyžařský sport. Prvými průkopníky tohoto „bílého sportu" byli správce velkostatku J. Albrecht a hajný, kteří - po vzoru sousedního panství Harrachova - užívali lyží při nasypávání zvěři. Své lyže objevily se ve Studenci r. 1893. Zaopatřil je velkostatek ze skladu bří Thonetových v Praze.
Lyže mladých občanů studeneckých byly však ještě v této době velmi primitivní; byly to dužiny od sudu, na kterých byl připevněn úmínek pro špičku bot. Do ruky pak brali tito mladí nadšenci hrabiště na odrážení se od země. Letošního roku počal však obchodník Jos. Sedláček prodávati lyže. Hotovil mu je po vzoru lyží správce Albrechta místní kolář Štefan, později i Makovička. Prodávány byly za 6·40 K a nalézaly stále více a více kupců.

1909

Cihelna. V tomto roce počal Václav Jirko ze Ždírce u Staré Paky vyráběti ve zdejší obci cihly v kruhové cihelně k tomu účelu postavené. Podnik tento začal se slibně rozvíjeti, avšak později vinou majitele, který věnoval mu málo pozornosti, počal upadati.

Sokol. cvičení. 13. června konáno bylo ve Studenci cvičení sokolského okrsku novopackého. Cvičení konalo se opět na Janouškově louce, která byla upravena na cvičiště. Poněvadž počasí bylo velmi

pěkné, slavnost se vydařila. Před cvičením promluvil ke shromážděným poslanec Josef Lisý.

Družstvo nákupní. Tohoto roku počala místní organisace nár. socialistů hromadně objednávati zboží pro své členy. Došlé zboží bylo ihned rozděleno a členům dodáno, takže nebylo třeba žádné zvláštní místnosti na jeho uskladnění.

Nová učitelka. Na počátku nového šk. roku ustanovena do Studence učitelka Jos. Kosová za učitele F. Metelku. Na škole zapsáno bylo 391 dětí a vyučovali zde učitelé: říd. uč. Marek, Hylmar, Horáček, Kosová, Jezdinský a Řehoř.

1910

Lyžař. závody. 6. února pořádány byly ve Studenci první lyžařské závody; pořadatelem byl sokolský okresek novopacký. Těchto závodů zúčastnilo se 42 osob aktivně. Závodilo se jen v rychlé jízdě na trati: Višňákův hostinec (start) – Horka – Strážník – Bosna – Hákova pazderna (cíl).

OBECNÝ ÚŘAD VE STUDENCI

Nový učitel. 1. dubna odchází ze Studence na jiné působiště učitel Ot. Horáček. Uprázdněné místo obsazeno učitelem Josefem Farským.

Biřmování. V červnu t. r. vykonal Dr. Jos. Doubrava, biskup královéhradecký, ve Studenci generální

visitaci, udílel svátost sv. biřmování a posvětil 3 nové sochy před kostelem: sochu sv. Václava, Panny Marie a sv. Ludmily.
Těchto církevních slavností se však nezúčastnilo obecní zastupitelstvo, což bylo příčinou vyššího stupně nepřátelství strany katolické vůči starostovi Eenerovi.

Tkalcovna. Na jaře t. r. započato bylo se stavbou tkalcovny, v místech, kde dříve byly obecní pastviny. Stavbu továrny podnikli tři odvážní společníci, úředníci vídeňské firmy A. Stern a syn ve Staré Pace, a to: Jan Fejfar, František Fejfar a Jan Mládek. Do mladého podniku vložili všechny svoje úspory a nebáli se žádných počátečních obtí-

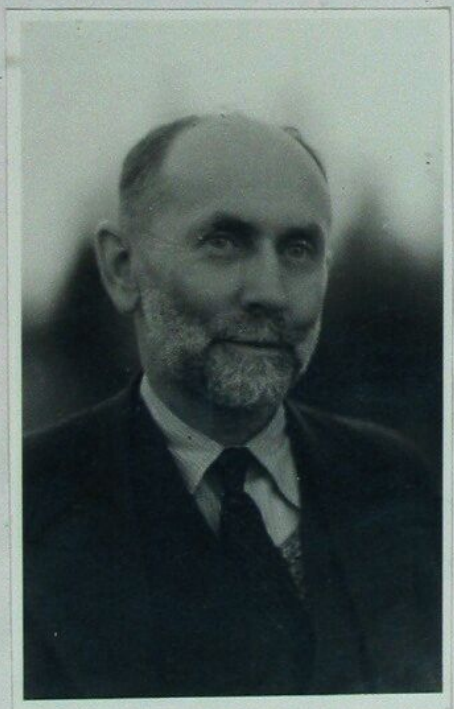

Frant. Fejfar.

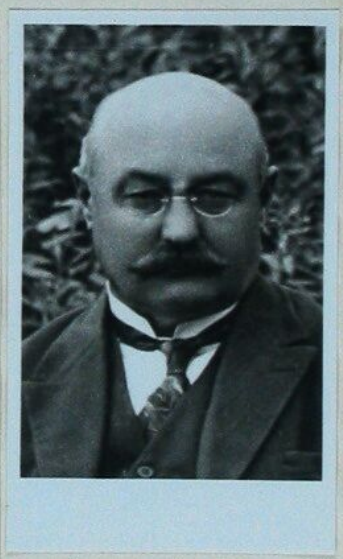

Jan Mládek.

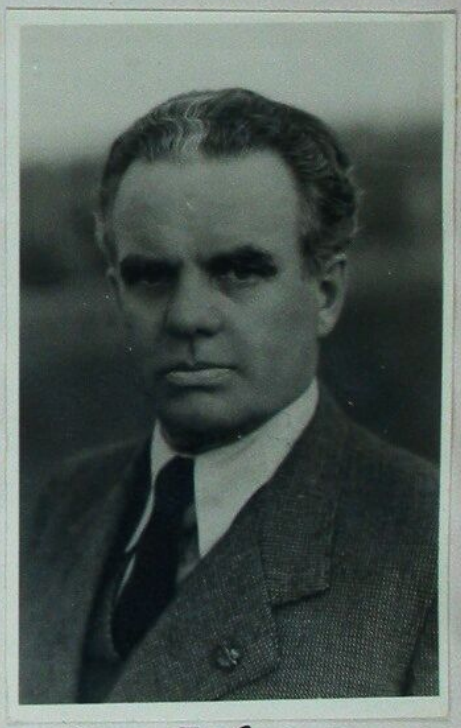

Jan Fejfar.

ží, které se také v hojné míře a brzy dostavily. Tato doba byla málo příznivá podni-

kání v mechanickém tkalcovství, zejména ne počátečníkům, poněvadž veškerý průmysl byl citelně ohrožován odbytovou krisí v Orientě a krisí balkánskou. Také sklady byly přeplněny a placení zákazníků bylo velmi neuspokojivé. Osobní pílí a prozíravostí překonaly však společníci všechny překážky a pojistili si tak pevné základy, na kterých by mohli později dále budovati. Byli také z prvních českých podnikatelů, kteří uznali důležitost lnu, domácí textilní suroviny a zřídili ve Studenci jeho mechanické zpracování. Tkalcovna tato nebyla ovšem velká. Kotelna a strojovna měla v průčelí 2 okna, dále bylo 5 oken u výpravny, resp. u tkalcovského sálu, která sloužila zároveň za skladiště hotového zboží. Mechanických stavů postaveno bylo původně 58, dělnictva bylo s počátku asi 40–50.

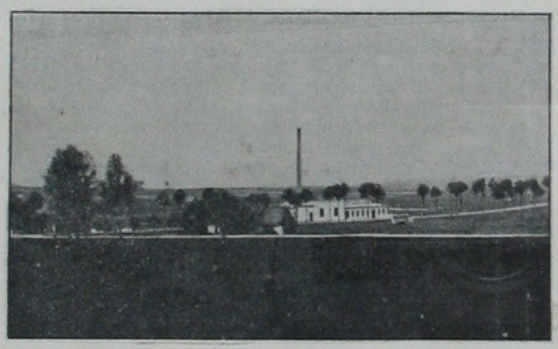

Školní záchody. O prázdninách t. r. postaveny byly nákladem obce nové školní záchody za úhrnný obnos 4466·24 K.

Noví učitelé. Na počátku nového šk. roku přeloženi byli ze Studence na jiná uč. místa J. Farský a J. Kosová. Nově ustanoveni byli do Studence Josef Valta a Vilém Kaspr. Vyučovali tedy na zdejší škole tito učitelé: Marek, Hylmar, Jezdinský, Řehoř, Kaspr a Valta.

Čítárna. Na podzim t. r. zřízena byla místní Národní Jednotou Severočeskou v hostinci Jos. Vičňáka veřejná čítárna. Časopisy dodávaly místní spolky, a to těl. jednota Sokol, spolek divadelních ochotníků Lidumil a hlavně strana nár. socialistů. Čítárně k disposici byla též knihovna studeneckého Sokola, která sem byla přemístěna. Čítárna byla otevřena třikrát v týdnu, vstup byl volný. Udržovací náklady, jako otop, osvětlení a p., rozděleny byly mezi výše uvedené spolky.

Konsum. 26. prosince konána byla v hostinci u Johnů ustavující valná hromada „Konsumního družstva strany katolické". Zúčastnilo se jí asi 60 členů. Předsedou zvolen Karel Karásek č. 303, pokladníkem Frant. Výdra, prodavačem bývalý obchodník Jos. Štěpán a revisorem Josef Boura. Zvolené představenstvo započalo pracovati k tomu, aby družstvo mohlo co nejdříve zahájiti prodej. Místní obchodníci nesli přirozeně velmi těžce zřízení tohoto nového obchodu.

Karban. Alkoholismus. V těchto letech byla ve Studenci hojně rozšířena hra v karty, neboli „karban". Hrálo se nejen v hostincích u několika stolů, ale i do soukromých bytů scházeli se občané, aby tu hráli o peníze, mnohdy těžce vydělané. Stávalo se nezřídka, že za jedinou noc prohrán byl výdělek za celý týden, ba někdy hrálo se pak ještě dále s penězi vypůjčenými. Byli i takové

vytrvalci, že vydrželi hráti nepřetržitě celou noc, celý následující den a ještě jednu noc.

Další nepěknou vlastností, která zde v těchto letech byla hojně rozšířená, bylo pití kořalky. Pilo se nejen v hostincích, ale i doma. Pilo se o křtinách, o svatbě i o pohřbu, pilo se na „radost" i „na zlost." Pan továrník Jan Pejfar, který v této době do Studence přišel, mi vyprávěl, že s udivením pohlížel na to, že chodilo se do hostinců pro kořalku se džbánky. Tentýž vyslechl rozmluvu společnosti, při které si jakási Marková pochvalovala, že její děti dobře spí. A to je prý tím - jak se svěřovala dále - že jim dává k večeři kořalku do níž jim nadrobí chléb.

1911

Konsum. 13. února zahájilo Konsumní družstvo strany katolické svoji činnost. Obchod nalézal se v domě Vilemíny Kobrové, č. 296. Družstvo mělo t. č. 93 členy.

Oslava M. J. Husa. 5. července - v předvečer svátku M. Jana Husa - konán byl lampionový průvod obcí, který za zvuků hudby vyšel od Spice (hostince p. Vitvara), dále cestou po vsi na skalku za obydlím p. Grosmana, kde zapálena byla kranice a kde promluveno o M. J. Husovi.
Oslavu tuto organisovala strana nár. socialistická. Již v letech minulých pořádala v tento

den těl. jednota Sokol vzpomínkovou slavnost, ale jen tichou, bez hudby a bez průvodu.

Sokol. cvičení. 3. září konala těl. jednota Sokol místní cvičení opět na Janouškově louce u Čuněkova lesa. Cvičení zúčastnili se muži, ženy a dorost.

Nový učitel. Na počátku nového šk. roku odešel uč. J. Valta do Pasek. Žaň ustanoven do Studence uč. Josef Vetoček.

Během prázdnin opraveny byly též stěny učeben, opravena okna a dokoloveny záchody.

Odškolení Bukoviny. Výnosem zemské školní rady v Praze ze dne 26. 8. 1911 povolena byla v sousední obci Bukovině jednotřídní škola, což mělo za následek odškolení Bukoviny od Studence. Bukovinské děti docházely do zdejší školy ještě do doby, než obec Bukovina upravila a nábytkem opatřila místnost pro školu potřebnou. Teprve dnem 20. listopadu t. r. nastalo skutečné odškolení Bukoviny od zdejší obce.

Volby. Ve dnech 11.-13. listopadu konány volby do obecního zastupitelstva za přítomnosti c. k. okresního komisaře Žáka v domě starosty Exnera. Obecní zastupitelstvo, které bylo při těchto volbách zvoleno, se však vůbec nesešlo. Proti volbám podán byl rekurs a později (r. 1913) byly bylo volby c. k. místodržitelstvím také skutečně zrušeny.

1912

Lyžař. závody. 28. ledna konány byly ve Studenci lyžařské závody sokolské župy Podkrkonošské. Na dráhu 10 km dlouhou vyjelo 38 mužů, z nichž 36 dojelo k cíli. Vítězem byl Josef Šír z Mrklova. Studeneckých závodníků jelo 6. Poněvadž tento sport byl zde teprve v začátcích, nestačili zdejší závodníci závodníkům cizím a proto se umístili na místech posledních. V běhu na 100 m závodilo 13 mužů. Vítězem stal se Boh. Hanč z Mrklova časem 22½ vteřiny. Ve skoku závodilo 5 mužů. Nejdelšího skoku – 13½ m – docílil B. Pryzna, opět z Mrklova. Ženy jely trať 2 km dlouhou a jelo jich 7, z nichž 3 byly ze Studence. K cíli dojela první M. Havlíčková z Vysokého za 12 min. 43 vteřiny. Dorostenci měli trať 2 km dlouhou a jelo jich 19, 2 z nich byli ze Studence. Žáků, na trati 2 km, závodilo 20, z nich bylo 9 ze Studence.

Tyto závody byly velmi zdařilé a zúčastnil se jich starosta České obce Sokolské Dr. Scheiner, který zde měl poprve byže na nohou.

Dětský den. 18. února pořádal učitelský sbor se školními dětmi zimní dětský den s následujícím programem:

1. Průvod dětí se sáňkami a na lyžích.
2. Závod na lyžích na trati 1 km dlouhé.
3. Závod na sáňkách na mírném svahu.
4. Závod v běhu na lyžích na 100 m.

5. Skok na lyžích.
6. Volná jízda.

Nový taneční sál. Tohoto roku zakázalo okresní hejtmanství v místních hostincích veškeré taneční zábavy, jelikož hostinské místnosti uznány za málo vzdušné a pro podobné zábavy nezpůsobilé. Tento zákaz přiměl hostinského Jos. Višňáka k tomu, že ihned na jaře započal s přestavbou hostince. Stavba byla dokončena v září; o posvícení konala se taneční zábava již na novém sále, který je 16 m dlouhý, 12 m široký a 5½ m vysoký. V tomto sále zbudováno bylo stálé jeviště 6 m široké, 5 m hluboké a 4½ m vysoké.

Orel. V červenci t. r. došlo ve Studenci k založení tělj. jednoty Orel. Přihlásilo se 25 členů a náčelníkem zvolen Josef Kuřík, starostou farář Fr. Říb, cvičiteli Rudolf Havel a Antonín Ulvr, cvičitelem dorostu Alois Pejfar. Cvičení konalo se 2 krát v týdnu na farské zahradě.
Ještě tohoto roku zúčastnilo se několik členů okrokového cvičení okrsku novopackého.

VI. všesokol. slet. VI. všesokolského sletu v Praze - ve dnech 28. června až 1. července - zúčastnilo se aktivně 20 mužů a 10 žen.

Noví učitelé. Na počátku nového šk. roku odešel ze Studence do Ostroměře učitel Hylmar se svojí ženou, učitelkou ženskýchruč. prací a odešel i učitel Jos. Vůloček. Jejich nástupci stali se učitelé Karel Hejduk, Vladimír Picka a Kučerová, uč. ženských ruč. prací.

Učili tedy od 15. září na zdejší škole: Marek, Jezdinský, Řehoř, Picka, Hejduk, Rejtharová a uč. žen. ruč. prací Kučerová. Na škole bylo zapsáno 330 dětí.

Zástupce starosty. Když se v dubnu t. r. vzdal svého úřadu starosta Exner, vedl tento úřad nějaký čas I. radní Josef Višňák. Jelikož však byl svým obchodem příliš zaměstnán, nemohl se starostenskému úřadu příliš věnovati, zanedbával jej a proto převzal brzy úřadování II. radní Josef Erban.

Nové stálé jeviště. 28. září zahájil ochotnický spolek Lidumil divadelní činnost na novém jevišti. Hrála se před „vyprodaným sálem" Jiráskova „Lucerna".

1913

Cihelna. V tomto roce prodal Václav Jirko ve veřejné dražbě místní cihelnu. Koupil ji Karel Pauchman, bývalý studenecký rychtář. Dalšími účastníky na kruhové cihelně byli: Frant. Karásek, pekař, Josef Štefan Form, rolník, Vilvar František, hostinský a fma Fejfar a Mládek.

Sokol. cvičení. 29. června pořádala tělo. jednota Sokol místní veřejné cvičení, které se mělo původně konati na školní zahradě, kde již také bylo pro slavnost vše připraveno. Ale již v před-

večer slavnosti začalo pršet a déšť neustal ani dne následujícího. Cvičení konáno bylo proto v hostinci u Višňáků za poměrně malé účasti obecenstva.

Obecní volby. 28. a 29. července konány byly obecní volby, jelikož volby v r. 1911 provedené prohlášeny byly za neplatné. Konány byly v I. tř. obecné školy a ve volební komisi zasedali: Josef Erban, Karel Pauchman, Antonín Řehoř a Josef Sedláček. Volební agitace byla veliká a směřovala na jedné straně hlavně k tomu, aby do obecního zastupitelstva nebyl zvolen bývalý starosta Eener. A tak se také skutečně stalo. Eener zvolen vůbec nebyl a z předcházejícího obecního zastupitelstva dostali se do nového pouze 4 členové. Ostatních 14 zvoleno z lidí většinou mladých.

Poněvadž však i proti těmto volbám byly nadřízeným úřadům podány námitky - bývalým starostou Eenerem - zasedalo ještě dále staré obecní zastupitelstvo.

Nový taneční sál. 14. září - o zdejším posvícení - konala se v hostinci u Johnu (č. 176) opět taneční zábava. Hostinec ten byl tohoto roku úplně přestavěn a vybudován u něj prostorný taneční sál.

Požár. 6. října v 5 h. ráno vypukl ve stodole rolníka Karla Jecha, čp. 291, oheň, který brzy zachvátil i chlév a obytné stavení. Poněvadž sto-

dola byla plná nevymláceného obilí, trval oheň velmi dlouho. Stodola shořela úplně, na chlévě a obytném stavení jen kryt. Majitel utrpěl velkou škodu, neboť kromě veškerého obilí shořely mu i zásoby krmiva a všecky stroje hospodářské.

Nové divadlo. 30. listopadu sehrál divadelní odbor jednoty Svatojosefské na novém jevišti v hostinci u Johnu divadelní kus „Bez požehnání." Jeviště toto - starší - zakoupil spolek od Řemeslnické besedy v Pardubicích; stálo i s potřebnou úpravou 600 K. Návštěva tohoto dne byla velmi slušná a na vstupném bylo vybráno 80 K.

Četnická stanice. Dne 1. prosince t. r. přemístěna byla ze Studence do Roztok četnická stanice.
Tato stanice byla jednomužová a zřízena byla ve Studenci od 1. března 1889. Prvně byla umístěna v domě Jana Pauera, čp. 286. Od 1. září 1889 až do 30. listopadu 1906 byla v obecním domku č. 298, od 1. prosince 1906 do 31. května 1911 v domě J. Eenera čp. 279 (hotel) a od 1. června do 30. listopadu 1913 ve „Vinopalně", čp. 178.
Byla tedy četnická stanice ve zdejší obci celkem 24 roky 9 měsíců a vystřídalo se na ní 6 četnických strážmistrů: J. Kameník, Karel Kubín, Josef Švarc, Dominik Šťastný, Václav Husák a František Müller.

OBECNÍ ÚŘAD VE STUDENCI OKR. JILEMNICE

1914

Neštěstí.

5. dubna - na květnou neděli - před ½ hod. ranní, trousili se lidé po státní silnici ve skupinách směrem od „Špice" ke kostelu na ranní bohoslužby. Jednu takovou skupinu tvořily babičky: Jeníková, Štefanová, matka kováře a Pšalová, matka profesora Pšaly. Když byly asi 100m před domem p. Pauera, č. 286, dojíždělo je auto Waltera z Vrchlabí. Poněvadž všechen prach autem zvířený byl větrem hnán v tu stranu, kde právě výše jmenované ženy kráčely, chtěly tyto přeběhnouti v posledním okamžiku na druhou stranu ~~stranu~~ silnice, aby nebyly zaprášeny. Ale tyto kroky staly se pro dvě z nich osudnými; vběhly přímo pod přijíždějící auto. Zabrzdění šofera a prudké jeho trhnutí volantem stranou nebylo již nic platné. Obě ženy byly usmrceny. Pšalová ležela na zemi s rozbitou lebkou a Štefanová byla kolem auta zachycena za sukně a na kolo auta naločena tak, že byla přímo rozlámána. Jen Jeníkové podařilo se včas uskočiti a zachrániti si život. Vilémině Štefanové, z čp. 201, bylo 69 let a Františce Pšalové z čp. 67 82 roky.

Udání.

11. dubna konal se ve vsi církevní průvod s nejsvětější svátostí oltářní v rukou místního faráře Riba. Před trafikou u Sedláčků stá-

li Ludvík Zindulka, Václav Palas, dělníci u p. Vintra, Václav Masopust, Bedřich Hamáček, tkalc. dělníci a Slechtislav Žalský.
Všichni tito muži vystoupili na počátku letošního roku (1914) z církve římsko-katolické, začež dal jim farář Říb odzvoniti umíráček, oznámil je s kazatelny s obvyklým tehdy slovním doprovodem. Proto chtěli všichni tito výše uvedení učiniti dnes - v den vzkříšení - panu faráři něco na oplátku. A tak když ubíral se průvod kolem nich, nesmekli klobouky domnívajíce se, že tak činiti nemusí, když jsou bez vyznání náboženského. Byli však farářem Říbem žalováni, že se provinili proti § 303 trestn. zákona zak., jímž bylo podobné počínání proti církvím státem uznaným zakázáno. Obžalovaní byli vyslýcháni u soudu v Jilemnici a 4. srpna v Jičíně. Za svědky proti nim byli: František Říb, farář, Sebestián Háb, Josef Tomáš, Josef Ulvr, Hynek Tauchman, Karel Štefan, Josef Jeník, Josef Beneš a prof. Josef Pršala.
Ve prospěch obžalovaných svědčili: Frant. Čech, Josef Sedláček, František Sedláček, Václav Vondra, Jan Šorfa a Josef Vizner.
Všichni obžalovaní měli býti přísně potrestáni, avšak starosti válečné věc odsunuly a po převratu bylo jim odpuštěno.

Volba starosty. 9. května byly schváleny obecní volby z minulého roku a mohlo býti proto přikročeno k volbě obecního představenstva. Zvolený vý-

bor sešel se v místnosti Jana Šafy, který v té době zastával úřad starostenský a po vzájemné dohodě volby provedeny následovně:
starosta Jan Šafa,
1. radní Karel Pauchman,
2. radní Josef Sedláček,
3. radní Josef Štefan.
Dalšími členy obec. zastup. byli: Karel Štefan, Josef Jezdinský, Josef Albrecht, Karel Karásek, Josef Mádle, Josef Kudr, Josef Hák, Frant. Šošepný, Rudolf Vizner, Frant. Pom,

Povodeň.

17. června počaly se po obloze tvořiti zlověstné mraky, kterých stále přibývalo. Poledne toho dne ohlásilo se bouřkou. Ve 2 h. odpoledne se setmělo, bouřka se přiblížila a začalo poprchávati. V půlhodině změnila se tato přeprška v mohutný lijavec, při čemž blesk stihal blesk, rána ránu. Lidé se zatajeným dechem pohlíželi okny na spoustu vody valící se dolů po vsi. Od Kobrových až na Smíta tvořila voda vystouplá z břehů Olšky jedno jezero. Po vodě plulo množství dříví polínového i dlouhého, voda vnikala do stavení a působila značné škody. Cesty byly v mnoha místech vymleté, potok v několika místech ucpán nánosem a téměř všecky dřevěné mosty přívalem strženy. Seno z luk bylo odplaveno, úroda na polích silně poškozena.

Na rybníky u zámeckého parku byla však pěkná podívaná. Voda přetékala přes břehy obou rybníků ve výši ½ m, takže tu vznikl dvojitý vodopád. Louka pod dolením rybníkem byla zaplavena; ve vodě pluly kupy sena. Most u silnice nestačil vodu propouštěti; přetékala proto přes cestu bukovinskou po louce kolem Vinopalny a hnala se prudce jako řeka do Bukoviny. Bukovinští se divili, odkud tolik vody, neboť tam téměř nepršelo.

Výstřely v Sarajevě. 28. června – zrovna o zdejší pouti – odpoledne, došla překvapující zpráva. Arcikníže František Ferdinand – následník trůnu rakouského – se svou chotí Žofií byli zastřeleni, když dleli návštěvou v Sarajevě. Výstřely, kterými student G. Princip skolil rakouského následníka a jeho choť, byly pak záminkou k dávno připravované válce Německem a Rakouskem.

Mobilisace. 26. července objevila se na nárožích všech míst v Rakousku-Uhersku černožlutá návěští, jež pamětníkům navždy utkví v paměti. Nařizovala se jimi mobilisace celé polovice rakousko-uherské armády, totiž 8 sborů. Byly mobilisovány sbory české a moravské, neboť Vídeň chtěla, aby slovanskou krev prolévali především zase Slované, leč současná mobilisace haličských sborů nasvědčovala tomu, jak ve Vídni očekávají, že Rusko se ujme napadeného Srbska.

Válka. Dne 28. července Rakousko vypovědělo Srbsku válku, kterou druhého dne zahájilo střelbou na Bě-

Č.p. 134.
Majitel Rudolf Vágner.

Č.p. 156.
Majitelka Anna Tauchmanová.
,, U Poldíků. ,,

Č.p. 121.
Majitel Hynek Ulvr .

Č.p. 40.
Majitel František Kobrle.

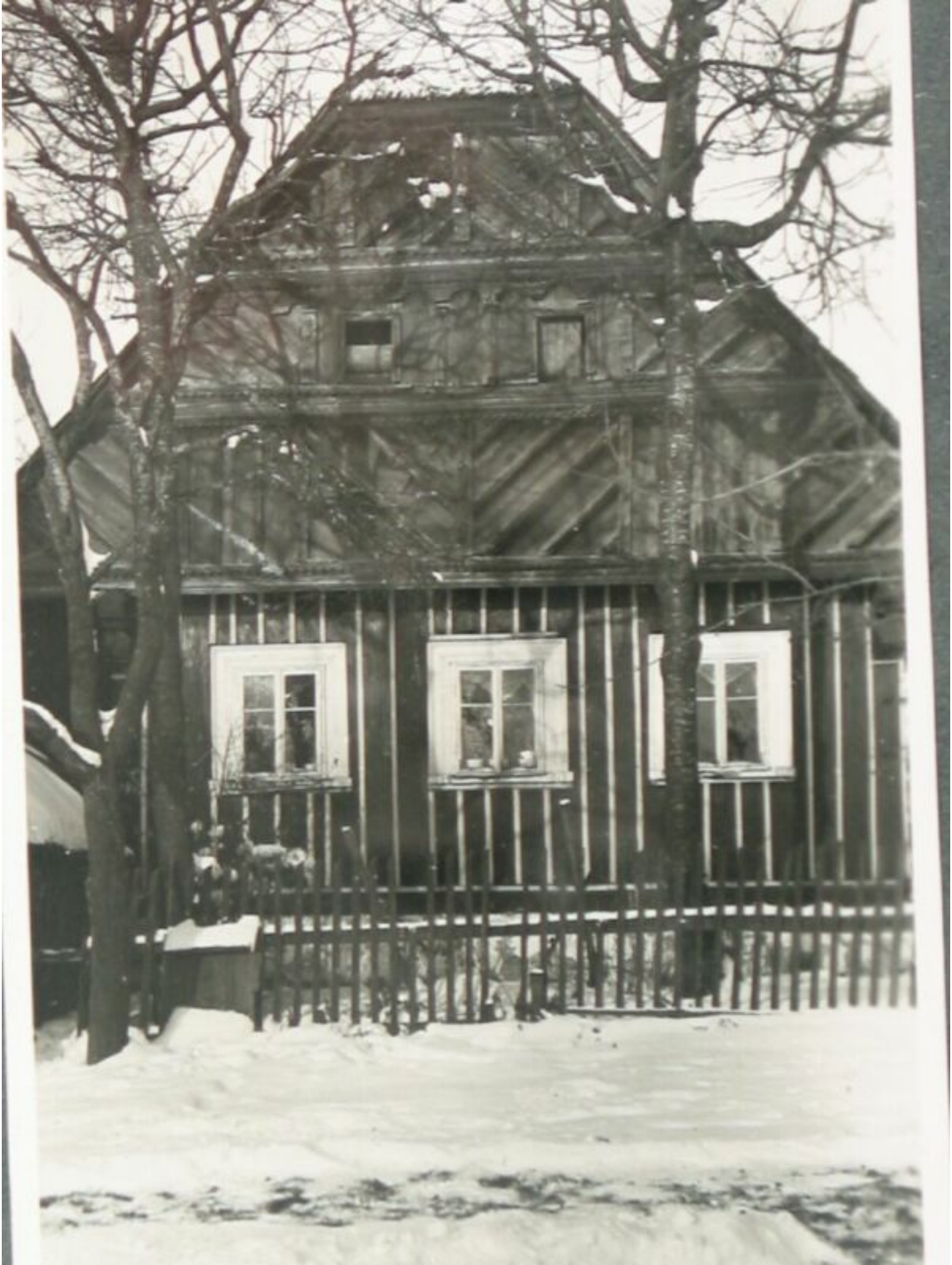

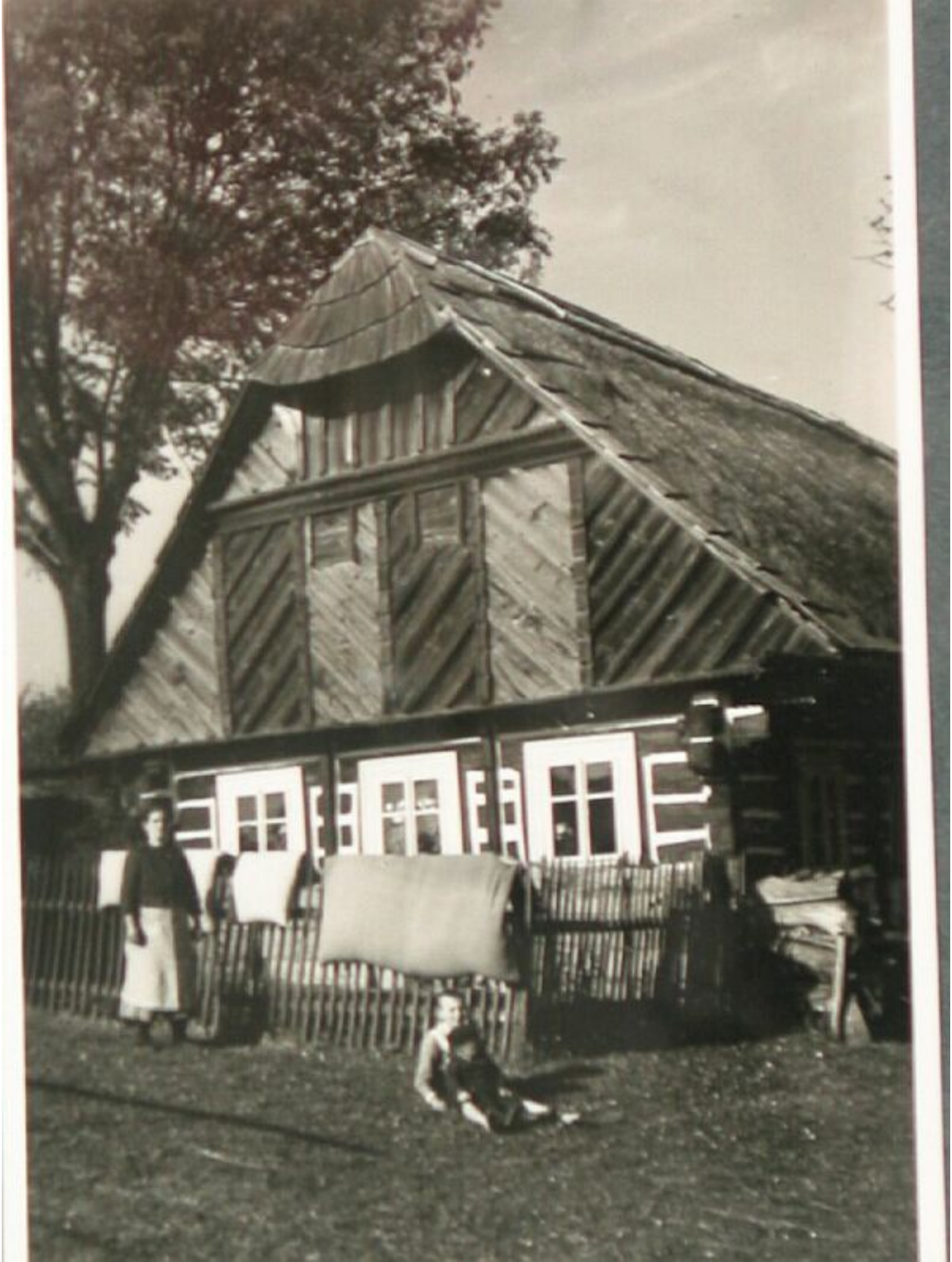

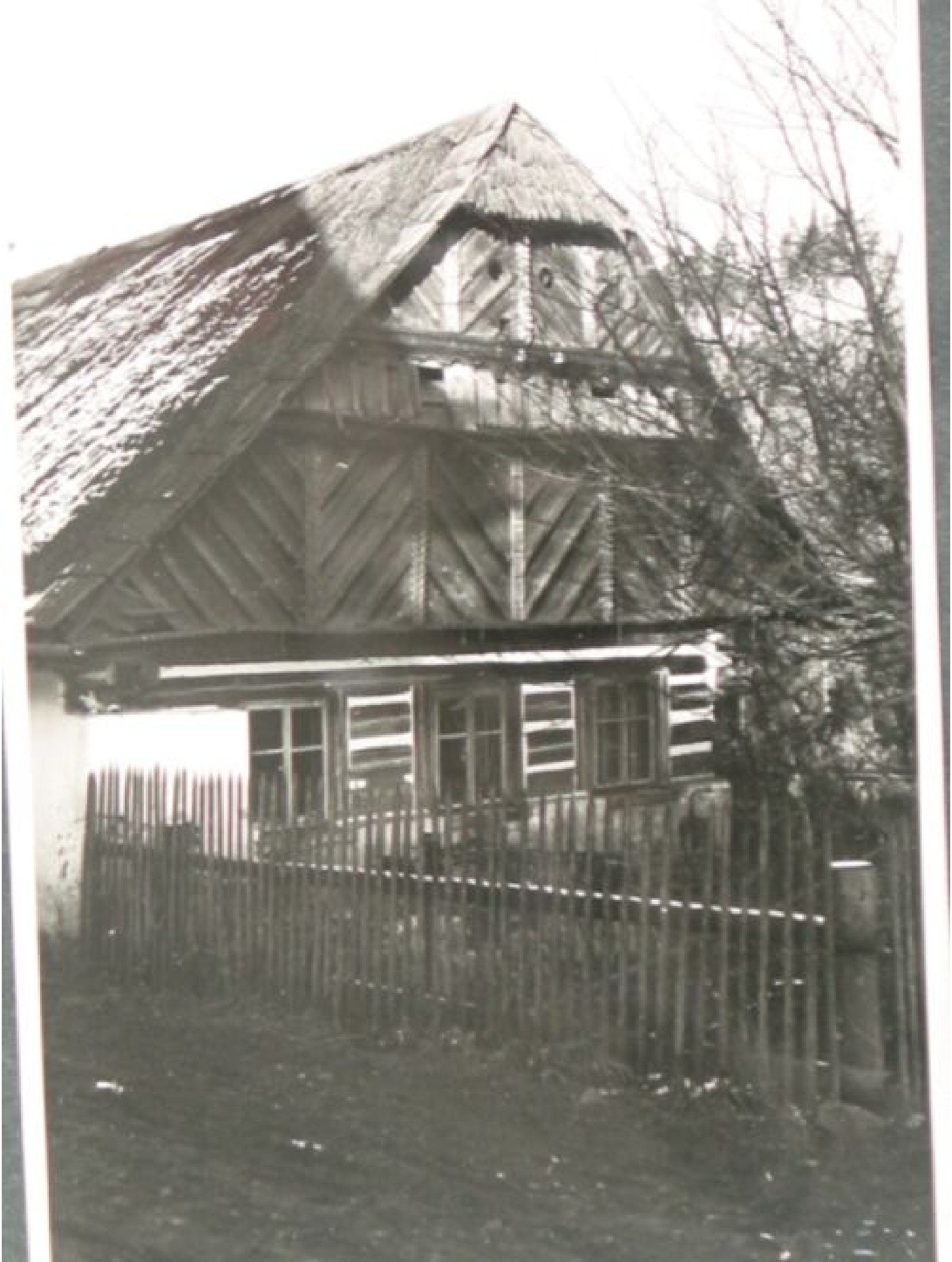

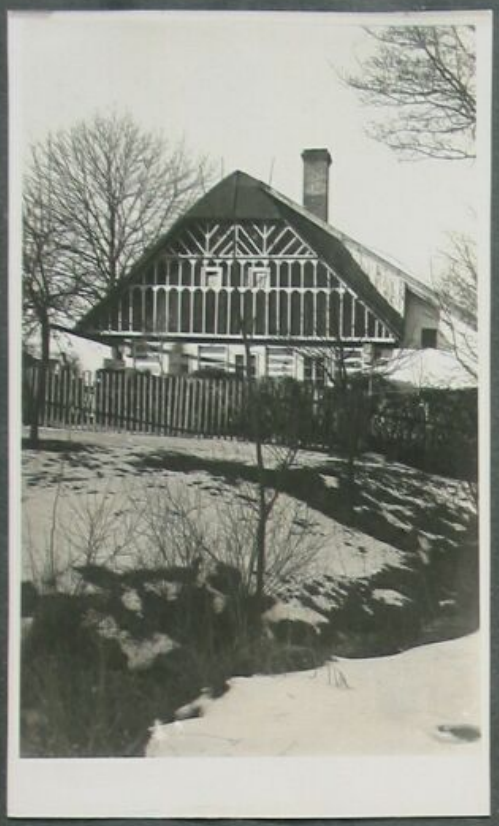

Č.p. 45.
Majitel František Vancl,
pekař a obchodník.

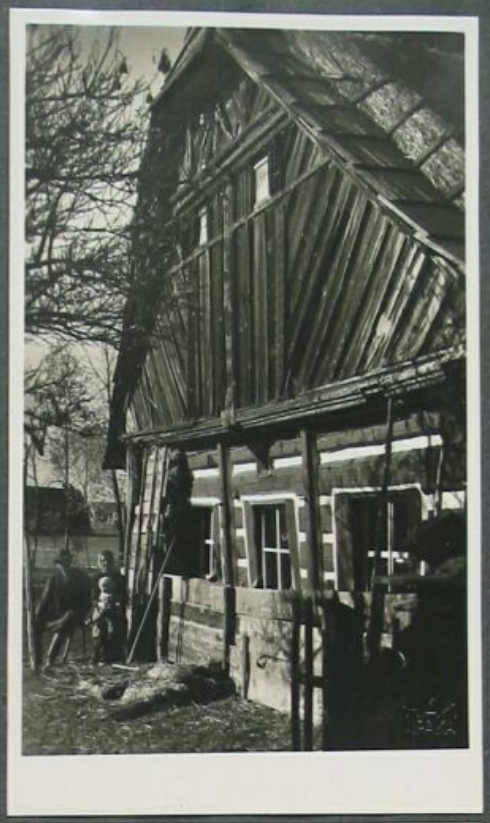

Č.p. 129.
Majitel Josef Ulvr, cestář.

Č.p. 29.
Majitel Josef Nosek.

Č.P. 250.
Majitelka Marie Fejfarová.

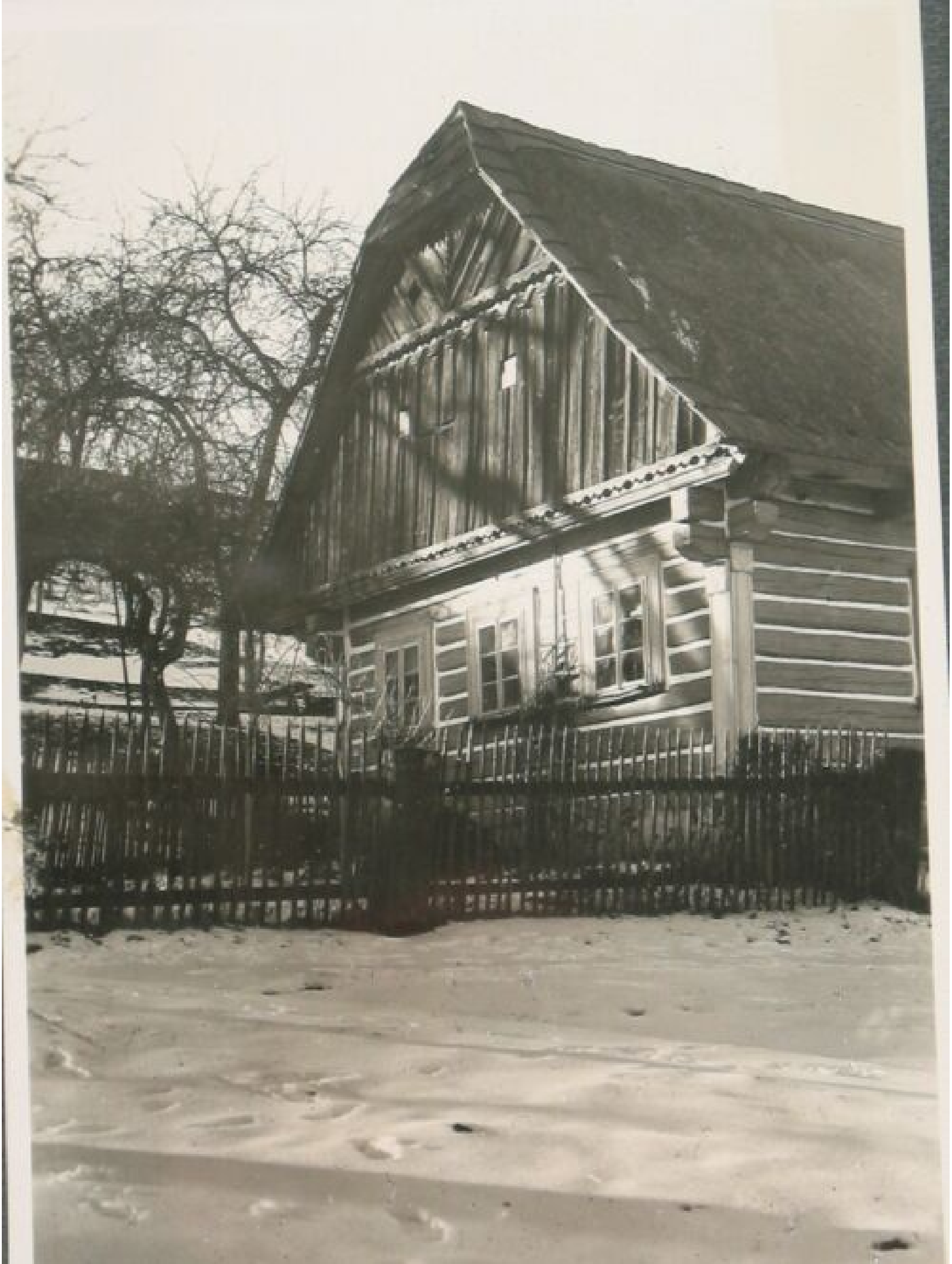

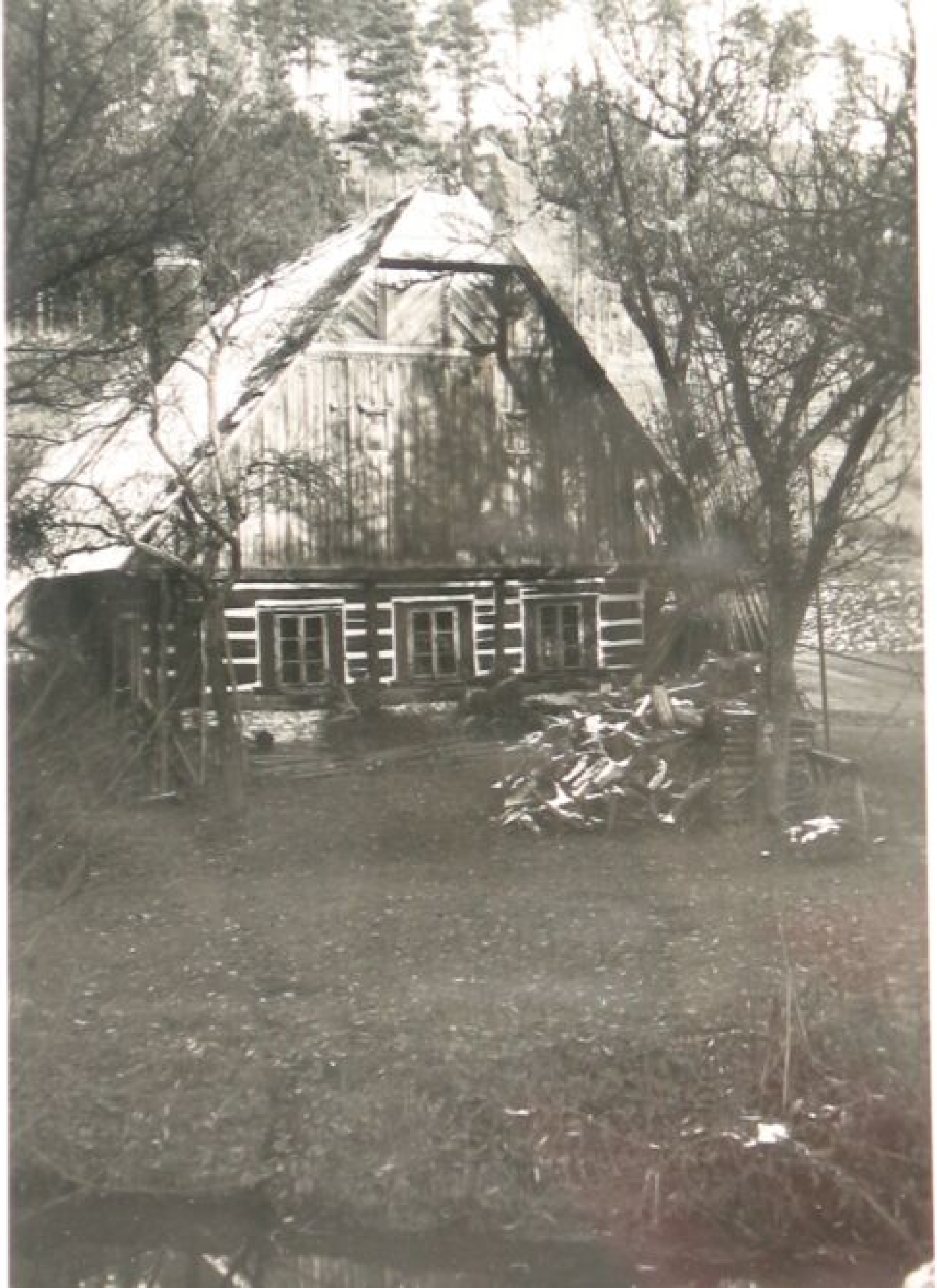

lehrad.

Bolestno bylo ve vsi; vždyť asi 50 mužů odjíždělo 27. června ke svým plukům, zanechavše doma ženy, děti a vše, co jim nejdražší. Nádražím v Horkách i Martinicích projížděl vlak za vlakem. A každý tento vlak doprovázel bolestný pláč a horké slzy po těžkém a smutném loučení. Nikde nadšení válečné, ale všude oči vlhké a na stech kletba těm, kteří tyto chvíle připravili.

V té době konány byly již také v Rusku přípravy válečné, kterému dne 1. srpna vypovědělo válku Německo. Dne 2. srpna Německo přepadlo a vojensky obsadilo Lucembursko a 3. srpna vypovědělo válku Francii. Současně žádalo Belgii, aby svolila ke svobodnému průchodu jeho vojsk do Francie. Když toto bylo odmítnuto vrhli Němci 4. srpna vojensky do nepřipravené Belgie. Toto však způsobilo obrovské vzrušení v Anglii, která nemůže se lhostejně již dívati na to, co se děje na pevnině a vypovídá válku Německu.

Svěcení sochy. 2. srpna posvěcena byla nová socha Panny Marie, postavená majitelkou velkostatku Janou Hilllovou na mítě červeného kříže u Horek. Zmíněný kříž byl přemístěn na Hradiško v míto, kudy vede cesta od vsi na Smíta. Dokud stával tento kříž při silnici u Horek, býval vždy červeně natřen a v těch místech říkalo se u „červeného kříže".

Válka se šíří.

V měsíci srpnu byla vyhlášena Rakousku a Německu celá řada válek různými evropskými státy. Následek toho byl, že dne 26. srpna musili nastoupiti k vojsku ti, kteří byli na jaře tohoto roku odvedeni. Byl to Josef Karásek, Josef Děděček, Karel Jeník, Rud. Havel, Frant. Pauchman a Jan Hák.

Další rukování.

V době od 30. srpna do 15. září byli povoláváni k vojsku muži II. výzvy, kterých odešlo v této době k vojsku ze Studence 15.

Škola.

1. dubna 1913 odešel ze Studence učitel Ricza; zaň ustanoven na zdejší školu učitel Arnošt Zelinka. Na počátku šk. roku 1913-14 přihlásilo se 10 žáků zdejší školy do nově zřízeného reál. gymnasia v Jilemnici a na obecné škole zapsáno bylo 304 žáků. V téže době odchází ze Studence učitelka Rejtharová a učitel Hejduk. Za ně ustanoveni do zdejší obce František Papík a Zdeňka Ducháčková. Učitel Papík však již dne 1. prosince 1913 opouští zdejší obec a jeho místo nastupuje uč. Antonín Sláva. A když i ten byl v únoru 1914 ze Studence přeložen, nastupuje na uprázdněné místo učitel Zemanec.
Na počátku školního roku 1914-15 zapsáno bylo na obecné škole 310 dětí. Učitel Josef Kavan, který byl v této době ustanoven do Studence definitivně, místo nenastoupil, protože odešel na vojnu. Bylo proto v V. a VI.

bídě zavedeno vyučování polodenní ihned na počátku šk. roku 1914/15.

Nové odvody. 6. října t. r. musili se dostaviti do Jičína k přehlídce mladíci narození v letech 1892, 1893 a 1894. Ze Studence dostavilo se jich k přehlídce 28 a z nich 25 bylo uznáno za způsobilé k vojenské službě, kterou dne 26. října musili nastoupiti.

Poláci u nás. Na počátku října t. r. nastěhováni byli do naší obce uprchlíci z Polska. Nejprve přistěhovalo se jich asi 80 a později ještě 20. Byli to lidé ubožáci, které válka vyhnala z jejich domovů a kteří dlouhou dobu musili se potulovati po cizích krajích namnoze v bídě a nedostatku. Ve zdejší obci byli ubytováni společně v hostincích u Višňáků a u Johnu, kde v sálech spali na slámě nebo slamniách a kde musili přetrpěti dosti zimy. Stravováni byli též v těchto hostincích. Prostřednictvím obecních úřadů platil stát hostinským na výživu těchto uprchlíků denně 70 h na osobu bez rozdílu věku.

Školy vojsku. Na podzim t. r. nařízeno bylo učitelstvu, aby spolu se školním žactvem sbíralo ostružinové listí, které se pak sušilo a sloužilo k vaření čaje pro vojsko. Těchto sušených listí odvedla zdejší škola 4½ kg. Školy byly též vybídnuty, aby dívky v hodinách žen. ručních prací hotovily nátepníčky pro vojsko. Na zdejší škole bylo zhotoveno 25 párů těchto nátep-

níčků.

První oběti války. V měsíci listopadu docházely do vsi první smutné zprávy o padlých a raněných. První z padlých byl Josef Pylš č. 133; první ranění: Josef Buchar, Josef Karásek č. 19, František Pšenný č. 29, Josef Albrecht (bez nohy), Antonín Tomáš, Sebestián Hák, Frant. Vancl, Josef Mádle, Václav Křička a Josef Eizner, který později v Haliči zemřel.

Nové odvody. 8. prosince odcházeli k prohlídce domobranci narození v letech 1878 až 1890. Ze zdejší obce šlo jich k této prohlídce 105; za způsobilé k vojenské službě uznáno jich bylo 30 a 3 polští uprchlíci, kteří byli ve Studenci ubytovaní.

Poměry koncem r. Ku konci tohoto roku začíná se již silně projevovati zvyšování cen životních potřeb, hlavně však potravin. Mouka, která stála na počátku války 40 h za kg, stojí dnes 70 h, kg rýže 80 h, 1 kg jahel 80 h, kg petroleje 70 h. Chléb, za 80 h bochníček, vážil na počátku války 3·20 kg, dnes již jen 1·80 kg. Bylo nařízeno mleti jen 3 druhy mouky a stanoveny maximální ceny obilí, které se však stejně nedodržovaly. Maximální cena žita byla 34 K za 100 kg, platilo se však 48 K i více. Max. cena pšenice byla 42 K, ale kdo ji chtěl míti, musil zaplatiti až 60 K. V červenci t. r. platilo se za 1 q žita 22 K, za 1 q pšenice 26 K. O sůl a petrolej

bylo již v této době nouze. Brambory prodávány 1q za 10 K, dříví, které stálo 12-14 K platí dnes 26 K.

Domácí tkalcovství silně upadá. Lid zdejší zaměstnáván jest firmou bří Halířové v Lévínské Olešnici, která vyráběla hlavně užné plátno pro vojenské stanníky. Ve zdejší továrně firmy Pejfar a Mládek našlo také mnoho lidí výdělek, neb továrna pracovala na státních dodávkách. Ženy, jichž muži byli na vojně, dostávaly peněžitou podporu. Její výše řídila se počtem členů rodiny.

Při odvodu koní odvedeno jich 11 a byli v prosinci jejich majitelům odebráni. 6 členů obecního zastupitelstva a 3 náhradníci byli rovněž na vojně. Starostové obcí byli vojenské povinnosti zproštěni. Naděje občanů, že „než opadne listí se stromů", jak se všeobecně říkalo – snad pro útěchu, byly zmařeny a lid s nejistotou a bázní očekával příchod nového roku, který za dané situace nemohl přinésti nic dobrého.

1915

Život v obci.

Každý dřívější rok začínal veselím, pořádáním plesů a různých zábav; nic takového letos. Ba ani divadla se nehrála a život spolkový pomalu uhasínal. Bylo tolik starostí v každé rodině, že nedovolovaly mysliti na něco jiného. V Sokole se sice ještě cvičilo, ale cvi-

cvičenců stále ubývalo. Občas přijel některý raněný domů na zotavenou a ten pak vyprávěl o válečných hrůzách, které na frontě musejí vojáci snášeti. Korespondence vojska byla přísně censurována, psána byla na lístky polní pošty, na kterých bylo pouze sdělení již vytištěno v několika jazycích slovy: „Jsem zdráv a daří se mně dobře.“ Žádné jiné sdělení nesmělo býti na těchto dopisnicích, které vedle přikládám, učiněno, sic by byly zničeny. Voják

Tábori posta Bojna pošta **FELDPOST** Poczta polowa Polni pošta

Absender: Feladó: Predatelj: Odesilatel: Nadawca:

Dr. Fauchmann
V. R. 374. 11. Ersatz
Kolowrat 4 zug.
Kolowrat 1903

Feldpostamt 39

1. Feldkompagnie

Paní
Marie Fauchmannová
ve Studenci n. Horek
Čechy – Böhmen

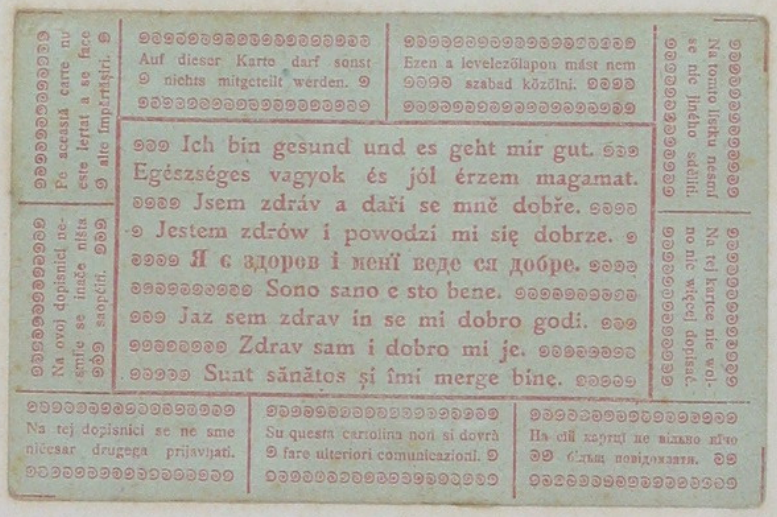
Po acesta carte nu este iertat a se face o alte imprimări.

Na ovoj dopisnici ne smije se inače ništa zapisati.

Auf dieser Karte darf sonst nichts mitgeteilt werden.

Ezen a levelezőlapon mást nem szabad közölni.

Ich bin gesund und es geht mir gut.
Egészséges vagyok és jól érzem magamat.
Jsem zdráv a daří se mně dobře.
Jestem zdrów i powodzi mi się dobrze.
Я є здоров і мені веде ся добре.
Sono sano e sto bene.
Jaz sem zdrav in se mi dobro godi.
Zdrav sam i dobro mi je.
Sunt sănătos și îmi merge bine.

Na tomto lístku nesmí se nic jiného sdělili.

Na tej karice nie wolno nic więcej dopisać.

Na tej dopisnici se ne sme ničesar drugega prijavljati.

Su questa cartolina non si dovrà fare ulteriori comunicazioni.

На сій карті не вільно нічо більш повідомляти.

Rozch

OBECNÍ ÚŘAD VE STUDENCI OKR. LEMBERK

Záka

připsal pouze adresu toho, komu psal a svoji adresu a byl se psaním hotov. Pen, kdo takovýto lístek obdržel, věděl pouze, že odesilatel je živ, ale to co bylo na lístku natištěno, bylo jen velmi zřídka pravdivé. Tyto a všecky lístky polní pošty – na podobných psalo se i vojsku – zasílány byly bez známky. Psalo se mnoho, hodně se jich ztratilo a nikdy snad nebýval listonoš tak milým hostem, jako v této době,

když přinášel takovýto lístek z pole.

Odchod k vojsku. 16. ledna narukovali domobranci na vojnu, a sice z roku 1887, 1888, 1889 a 1890. Ze Studence odešlo jich toho dne celkem 13.

1. února odcházeli opět vojíni ročníků 1884, 1885 a 1886. Další pak odcházeli dne 15. února. Starší muži, vojáci i nevojáci, se těšili, že než na ně dojde, aby nastoupili vojenskou službu, že bude zatím po válce; bohužel, naděje všech byly zklamány.

Rozchod „veteránů". 2. února rozešel se spolek vojenských vysloužilců, když byl c. k. místodržitelstvím vyzván, aby se buď přeměnil ve sbor válečný nebo aby se rozešel. Valná hromada tohoto spolku, která se konala dne 11. ledna t. r., usnesla se na rozejití spolku, které bylo tohoto dne provedeno. Každý člen dostal zpět peníze, které vložil do spolkové pokladny, prapor darován kostelu, hmoždíře záduši na střelbu o církevních slavnostech, trubky Sboru dobrovolných hasičů a bubínek kapele Karla Čenura.

Zákaz bílého pečiva. 15. února bylo císařským nařízením zakázáno pečení pohlíků, koláčů, houseek a vůbec všeho bílého pečiva z nedostatku pšeničné mouky. Téměř nařízením zavedeno bylo jednotné pečivo, tak zvané žemle, které mají býti 34 g těžké a prodávati se mají za 4 h; péci se mohou však jen jednou v týdnu. Nakupování potravin stává se každým

dnem obtížnější a ceny jejich nezadržitelně stoupají. kg mouky stojí 90 h, kg rýže 1·20 K, kg petroleje 90 h, kg jahel 96 h. Chléb ve váze 1·60 kg stojí 80 h, q obrub 32 K, kukuřice, která stála před válkou 26 h, stojí dnes 58 h 1 kg, žitná káva zvýšila cenu z 50 h na 1 K za kg.

Další odvody. 21. února byla opět nová přehlídka domobranců ročníků 1891–1895. K této přehlídce šlo jich ze Studence 23 a jen 2 byli uznáni za neschopné k službě vojenské. Ostatní odešli dne 15. března na vojnu.

Odchod Poláků. 19. února odstěhovali se ze Studence polští uprchlíci. Odvezeni byli společně z celého okresu jilemnického do Chocně do „barákové čtvrti", výhradně pro Poláky z prken postavené.

Soupis zásob. 1. a 2. března proveden byl na základě císařského nařízení soupis všech zásob ve všech obcích. Ustanovení důvěrníci, kteří soupis ten měli provésti, složili nejprve slib do rukou c. k. komisaře v Jilemnici. Ve Studenci těmito důvěrníky byli: Karel Pauchman, Josef Albrecht, správce velkostatku, Josef Jezdinský, učitel, Josef Štěpán a starosta Jan Sorfa. Pilo důvěrníci vzali k sobě každý jednoho člena obec. zastupitelstva a jali se každý v jiné části vsi soupis prováděti. Kdo měl zásob méně než 20 kg, nebyl povinen je přihlašovati.

Soupis tento vypadl v celé obci takto:

pšenice	3487 kg,	mouky ječné	2519 kg,
žita	26.775 kg,	" ovesné	20 ",
ječmene	356 kg,	" bramborové	— "
ovsa	49.701 kg,	krupice kukuřičné	1.018 ",
kukuřice	261 kg,	" pšeničné	209 ",
mouky pšeničné	13.644 kg,	krup	309 ".
" žitné	6.543 kg,	Koní bylo 31.	

Obyvatelů v obci bylo 1776.

Výše uvedené zásoby byly přihlášeny. Kolik potravin bylo uschováno, a tudíž nepřihlášeno, nedá se odhadnouti. Hlavně obilí, moukou a cukr schovávali lidé mezi dvojité zdi, na lešení nad vodou ve studni, do výklenků v komínech atd., atd., každý dle své vynalézavosti a podle povahy domku který obýval. Pamatuji se, že na příklad moji rodiče – v jiné obci však bydlící – jichž domek jest poblíž hřbitova, odnášeli pytle se zásobami do márnice u hřbitova. A tam nenapadlo žádnou komisi, četnictvo či vojsko, někdy jíti něco hledat. Že se tímto schováváním mnoho věcí zkazilo, jest samozřejmé.

Odvody.

20. března odcházeli k prohlídce koši narození v roce 1896, tedy devatenáctiletí. K odvodu jich šlo ze zdejší obce 24, za schopné vojenské služby uznáno 17. Tito pak hned 15. dubna museli nastoupiti vojenskou službu.

Škola.

1. dubna odchází do Martinic učitel Zelinka a pro nedostatek učitelů jiný do Studence nemohl býti ustanoven. Bylo proto nutné po-

činaje tímto dnem zavésti polodenní vyučování též ve třídě III. a IV., jako již dříve v V. a VI.

Zlato za železo. V dubnu t. r. sbírány byly po vsi cenné kovy, jako zlato a stříbro pod heslem „zlato za železo". Zlaté prsteny mohl si tedy kdo chtěl vyměniti za prsten železný. Ovšem že těchto nadšenců bylo málo. Rakouská vláda sháněla tak prostředky k vedení války.

Knihy o prodeji. 4. dubna bylo nařízeno, počínaje tímto dnem zavésti ve všech krámech knihu o koupi a prodeji chleba a mouky, do které musely býti všecky nákupy a prodej těchto věcí zapisovány.

Odvody. 20. dubna voláni byli k přehlídce domobranci, narození v letech 1872–1877. Ze zdejší obce šlo jich k odvodu 53 a 12 z nich uznáno za schopné sloužiti ve zbrani. Odvedeni byli: Fr. Eener, kostelník, Frant. Kuřík, Frant. Pauchman, Frant. Šulc, Frant. Sorm, Ant. Jeník, Jg. Pauchman, Emil Flégl, Jan Horáček, Vilém Petra, Fr. Karásek a Jan Mládek.

„Fronty" před krámy. Nouze o mouku a chléb počala se projevovati stále citelněji a citelněji. Krámy byly prázdné a pekaři přestávali chléb péci. A kde se přece nějaký pekl, byla o něj pračka v pravém slova smyslu. Před pekařem, který měl toho kterého dne chléb péci, shromažďovali se lidé od časných hodin ranních, obléhali dvéře a upečený chléb brali

si přímo od pece. A ti, na které se nedostalo - bývala jich většina, smutně odcházeli, zlobili se nebo plakali. Bída stále větší a větší; ani brambor nebylo. 1q stál 18 K, ale sehnati je bylo umění. Chléb v některých rodinách neměli 14 dní a často i déle. V takových rodinách vařili si řídké polévky a pekli placky z mouky, kterou si sami na ručních mlýncích semleli.

Úmrtí.

22. května večer došel obecnímu úřadu telegram, který oznamoval, že Karel Flégl, kapelník ze Studence podlehl zranění v boji a zemřel v nemocnici v Budapešti. Odveden byl 8. prosince 1914, na vojnu odešel 15. února 1915. Zanechal po sobě ženu a 3 dítky.

Odvody.

25. května nové odvody ročníků 1878 – 1890, dále 1892 – 1894. Všichni tito vlastně již jednou u odvodu byli a tohoto dne šli po druhé, aby z nich byli zase někteří další byli vybráni pro vojenský kabát.

Soupis zásob.

25. května proveden byl opět soupis zásob potravin. Prováděla jej táž komise jako ve dnech 1. a 2. března t. r. V celé vsi bylo toho dne přihlášeno zásob:

pšenice	1875 kg,	mouky ječné	381 kg,
žita	6.811 „,	„ kukuřičné	241 „,
ovsa	4.393 „,	krupice pšeničné	105 „,
kukuřice	12 „,	krup	103 „.
mouky pšeničné	2359 „,	Koní bylo v obci	36,
„ žitné	3135 „,	obyvatelstva	1738.

Chlebenky.

6. června odpoledne mezi 2.–4. hodinou vydávány byly na obecním úřadě první lístky na chleba, všeobecně „chlebenky" zvané. Na 1 tento lístek dostal se u pekaře bochníček chleba o váze 1·40 kg, který měl vystačiti pro 1 osobu na 7 dní.

Chlebenky byly vydány, ale málokomu podařilo se na všecky chléb dostati, protože nebyl. Barva lístků se každých 14 dní měnila a na prošlé lístky nikdo ničeho nedostal. [Připojuji několik chlebenek, které byly vydány na obecním úřadě ve Studenci.]

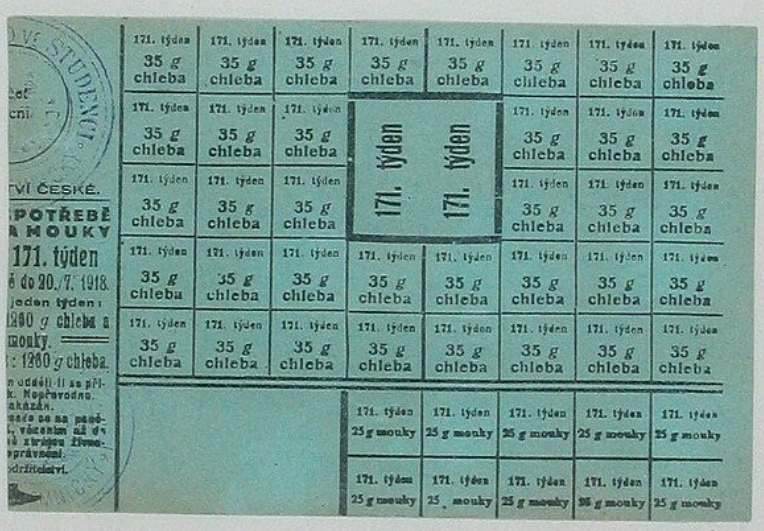

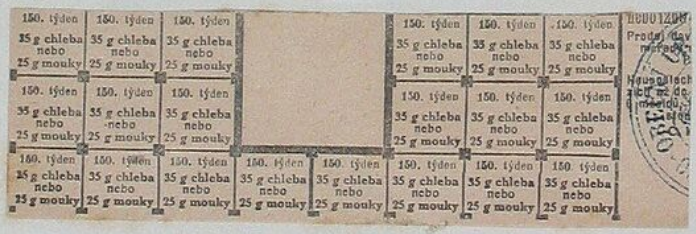

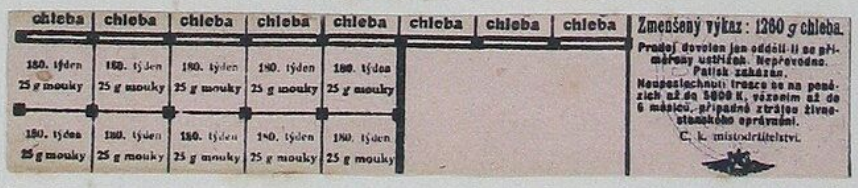

Odvody.

11. června byla opět přehlídka mužů v létech 1878–1894 narozených. K této přehlídce šlo jich z obce 87 a z těch 53 uznáno za schopné

služby vojenské. Rukovali musili dne 21. června.

Odvody. 16. června byl odvod mladíků narozených v roce 1897. K těmto odvodům šlo jich ze zdejší obce 23, odvedeno 8. Toho dne vyvěšena byla vyhláška svolávající domobrance z let 1869 až 1874 ku hlášení se k vojenské službě dne 18. června a domobrance narozené v létech 1865–1869 k hlášení se do 23. června. (Padesátiletí.)

21. června rukovala část vojínů (22) odvedených dne 11. t. m. Ostatní povoláni byli až dne 16. srpna.

Po roce války. V prvém roce světové války zemřeli zraněním na bojišti: Boh. John, František Sorm, Josef Tylš, Karel Flégl, Antonín Tomáš, Josef Exner; v srbském zajetí zemřel Frant. Havel, v Mariboru v nemocnici Josef Tauchman. Celá řada místních lidí byla raněna; ti však po uzdravení musili jíti na frontu znova. Několik dostalo se jich do zajetí, jiní jsou již v této době nezvěstní, jako: Hynek Jiran, František Pour, Karel Jeník a Ignác Hák. Smutná bilance.

Odvody. 24. srpna šli k domobranecké přehlídce muži od 42 do 50 let. K této přehlídce dostavilo se jich ze Studence 78 a za způsobilé k vojsku uznáno z nich 46. Stávalo se nezřídka, že již v tomto roce války byl z jedné rodiny na vojně otec a 2 až 3 synové.

Škola. Na počátku školního roku 1915/16, t. j. 15. září,

odešel učitel Antonín Řehoř ze školy zdejší do Mříčné; náhrada zaň však žádná. Učení od počátku nového šk. roku zařízeno bylo následovně: I. a V. třídu uč. Jezdinský, II. + IV. třídu uč. Ducháčková, III. a VI. třídu říd. uč. Marek. A vyučováno bylo ve II., V. a VI. tř. v pondělí a v pátek celý den, ve středu půl dne, I., III. a IV. tř. v úterý a čtvrtek celý den, v sobotu půl dne.

Odvody. 26. září byly vylepeny zase nové vyhlášky, na základě kterých musili k nové přehlídce muži narození v letech 1873–1877 a v letech 1891–96. Přehlídky těchto mužů konány byly ve dnech 11. října až 6. listopadu.

Poměry v obci. Ku konci měsíce září bylo ze Studence na vojně 350 mužů, roztroušených po všech koutech Evropy. Ve vsi pak nouze stále větší a drahota postupuje nezadržitelně. Obyčejné pánské střevíce, které stály 8–10 K, stojí nyní 25 až 28 K, látky zdražily až o 80% a mnohé nebyly již k dostání; nitě nelze již vůbec koupiti, a petrolej prodávají již málo kde. Maso hovězí stálo na počátku války 1·60 K za 1 kg, nyní 3·80 K, sádlo – pokud lze je sehnati – platí 8 K za kg, husa nekrmená 9 K, vykrmená 20 až 25 K. 1 kg másla stál před válkou 0·8–1 K, nyní stojí 5 K, hl brambor 8 K. 1 q lnu se platí 40 K; domácí tkalcovina zaniká téměř úplně.

Odchod k vojsku. 15. října nastoupilo vojenskou službu 8 mladíků

studeneckých, narozených roku 1897 (osmnáctiletí), kteří byli odvedeni dne 16. června t. r.

3. válečná půjčka. Na vedení války vypůjčovala si vláda rakouská peníze od svých občanů tím způsobem, že byly vypisovány válečné půjčky, na které byli občané úřady přímo nuceni upisovati. V měsíci říjnu t. r. vypsána byla III. válečná půjčka.

Odvody. 22. října opět přehlídka mužů narozených v letech 1873–77 a 1891, 1895, 1896. Z 50 místních, kteří se k této prohlídce dostavili, odvedeno bylo 23. 16. listopadu odcházeli pak za vojenskou povinností.

Zákaz. V listopadu t. r. bylo školními úřady zakázáno dětem užívati ve škole živnostenských výrobků se znaky koruny české.

Úmrtí. 5. prosince došla obecní úřad zpráva, že v nemocnici v Brodech v Haliči zemřel a tamtéž byl pochován Karel Šorm, syn Justina Šorma „s pole". Byl raněn na ruském bojišti a svému zranění podlehl.

Odchod k vojsku. 15. prosince narukovalo ze Studence opět 15 mužů, narozených v r. 1872–75 a 1896.

Továrna. Tohoto roku byla zdejší továrna firmy Fejfar a Mládek rozšířena o jeden pracovní sál. Válka přinesla i tomuto podniku nové starosti, hlavně s opatřováním stálého zaměstnání. Po veli-

ké námaze podařilo se během války získati spoluúčast na vídeňských dodávkách armádních, které by však nebyly nikterak stačily k plnému zaměstnání rozšířeného závodu. Proto rozhodla se firma vyráběti současně válečné tkaniny náhradní z papíru a jiných podřadných surovin. Tímto opatřením se stalo, že továrna ve Studenci byla na okrese jedinou, která výrobu nikdy nezastavila

1916.

Zákaz. V měsíci lednu obdržely školy oběžník, kterým se zakazovalo žactvu kupovati obrázky se Sokoly a s vojny husitského vojska. Živnostníkům byl zakázán prodej těchto obrázků.

Sokol. Když v roce 1915 nastala persekuce Sokola, tu zdejší jednota, aby se vyhnula různým nepříjemnostem a dokonce i možné konfiskaci jmění, postoupila formálně všechen majetek místnímu ochotnickému spolku „Lidumil". Celá komedie vypadala tak, jakoby Sokol měl celý majetek od ochotníků pouze vypůjčený. V roce 1916 cvičení členstva i dorostu ochabovalo ještě více, až zaniklo úplně. Až do státního převratu nedá se o činnosti Sokola mluvit.

OBECNÍ ÚŘAD VE STUDENCI OKR. JILEMNICE

Odchod k vojsku. 17. ledna nastupovali k vojsku domobranci narození v letech 1870 a 1871. Ze Studence šlo jich 8.